

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

VAN

19-10-1999

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA REUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE,
DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

DU

19-10-1999

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes conférés pour l'Organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement du citoyens pour le changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie & ID21

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/00	:	Documents parlementaires de la 50e législature, suivi du n° et dy n° consécutif
QRVA	:	Question et Réponses écrites
HA	:	Annales (Compte Rendu intégral)
CRA	:	Compte Rendu Analytique
PLEN	:	Séance plénière
COM	:	Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/00	:	Parlementaire documenten van de 50e zittingsperiode + het nummer en het volgnummer
QRVA	:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA	:	Handelingen (Beknopt Verslag)
BV	:	Beknopt Verslag
PLEN	:	Plenum vergadering
COM	:	Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation, 1008 Bruxelles
Fax : 02/549 82 60
Tél. : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Officiële publicaties, van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein, 1008 Brussel
Fax : 02/549 81 60
Tel. : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Inhoud

Dinsdag 19 oktober 1999

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE HER-NIEUWING - COM 016

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de nieuwe regelgeving in verband met de organisatie van de dringende medische hulp" (nr. 7)

7

sprekers : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Interpellatie van de heer Danny Pieters tot de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en tot de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het statuut van de orde van apothekers" (nr. 18)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

9

sprekers : **Danny Pieters, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, **Jo Vandeurzen**

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de medische oncologie" (nr. 115)

12

sprekers : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de herziening van de ziekenhuiswet" (nr. 116)

13

sprekers : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Danny Pieters aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en aan de minister van Justitie over "het ziekenvervoer" (nr. 117)

- de heer Daniel Bacquelaine aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het niet-dringend, liggend ziekenvervoer" (nr. 173)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

15

Sommaire

Mardi 19 octobre 1999

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ - COM 016

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la nouvelle réglementation relative à l'organisation de l'aide médicale urgente" (n° 7)

7

orateurs : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Interpellation de M. Danny Pieters au ministre des Affaires sociales et des Pensions et à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le statut de l'ordre des pharmaciens" (n° 18)

(La réponse a été donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

9

orateurs : **Danny Pieters, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, **Jo Vandeurzen**

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'oncologie médicale" (n° 115)

12

orateurs : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la révision de la loi sur les hôpitaux" (n° 116)

13

orateurs : **Jo Vandeurzen, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions orales jointes de :

- M. Danny Pieters à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement et au ministre de la Justice sur "le transport des malades" (n° 117)

- M. Daniel Bacquelaine à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les services de transport non-urgent de patients couchés" (n° 173)

(La réponse a été donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

15

sprekers : **Danny Pieters, Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie, **Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Mondelinge vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besluiten in uitvoering van de zogenoemde Pax Medica" (nr. 84)

sprekers : **Luc Goutry, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de ondertekening van de Conventie voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde" (nr. 121)

- de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de ondertekening van de Conventie voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde" (nr. 177)

- de heer Etienne De Groot aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de Conventie inzake de rechten van de mens en bio-geneeskunde van de Raad van Europa" (nr. 206)

sprekers : **Jo Vandeurzen, Koen Bultinck, Etienne De Groot, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besmetting van conservenblikken door chemische stoffen" (nr. 123)

- de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besmetting van conservenblikken door chemische stoffen" (nr. 139)

sprekers : **Frieda Brepoels, Koen Bultinck, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Francis Van den Eynde aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de interpretatie van de minister van het arrest van het Arbitragehof dat de wet op tabaksreclame gedeeltelijk vernietigt" (nr. 128)

- mevrouw Els Van Weert aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen van het 'Ecclestone-arrest' van het Arbitragehof" (nr. 131)

orateurs : **Danny Pieters, Daniel Bacquelaine**, président du groupe PRL FDF MCC, **Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question orale de M. Luc Goutry à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les arrêtés pris en exécution de la Pax Medica" (n° 84)

orateurs : **Luc Goutry, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions orales jointes de :

- M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la signature de la Convention sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 121)

- M. Koen Bultinck à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la Convention sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 177)

- M. Etienne De Groot à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la Convention du Conseil de l'Europe sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 206)

orateurs : **Jo Vandeurzen, Koen Bultinck, Etienne De Groot, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions orales jointes de :

- Mme Frieda Brepoels à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la contamination des boîtes de conserves par des produits chimiques" (n° 123)

- M. Koen Bultinck à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la contamination des boîtes de conserves par des produits chimiques" (n° 139)

orateurs : **Frieda Brepoels, Koen Bultinck, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions orales jointes de :

- M. Francis Van den Eynde à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'interprétation que donne la ministre de l'arrêt de la Cour d'arbitrage qui annule partiellement la loi sur la publicité pour les produits du tabac" (n° 128)

- Mme Els Van Weert à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences de l'arrêt 'Ecclestone' de la Cour d'arbitrage" (n° 131)

- de heer Hubert Brouns aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 180)

- de heer Hubert Brouns aan de minister van Justitie over "het arrest van het Arbitragehof inzake het verbod op tabaksreclame" (nr. 175)

- de heer Peter Vanvelthoven aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 207)

- de heer Peter Vanvelthoven aan de minister van Justitie over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 208)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

29

sprekers : **Francis Van den Eynde, Els Van Weert, Hubert Brouns, Peter Vanvelthoven, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Mondelinge vraag van de heer Hubert Brouns aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de effecten van stralingen van zendmasten voor mobiele telefonie op de volksgezondheid" (nr. 147)

37

sprekers : **Hubert Brouns, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Mondelinge vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de impact van de millenniumbom in de ziekenhuizen" (nr. 154)

38

sprekers : **Koen Bultinck, Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Mondelinge vraag van de heer Daniel Bacquelaine aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de moeilijkheden voor de sector van de neurochirurgie bij de toepassing van het ministerieel besluit van 30 april 1999 tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van geneesheren specialisten, stagemeesters en stagediensten" (nr. 105)

40

sprekers : **Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de PRL FDF MCC-fractie, **Magda Aelvoet**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

- M. Hubert Brouns à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 180)

- M. Hubert Brouns au ministre de la Justice sur "l'arrêt de la Cour d'arbitrage concernant l'interdiction de la publicité pour le tabac" (n° 175)

- M. Peter Vanvelthoven à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 207)

- M. Peter Vanvelthoven au ministre de la Justice sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 208)

(La réponse a été donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

29

orateurs : **Francis Van den Eynde, Els Van Weert, Hubert Brouns, Peter Vanvelthoven, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question orale de M. Hubert Brouns à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les effets pour la santé publique des radiations émises par les pylônes de téléphonie mobile" (n° 147)

37

orateurs : **Hubert Brouns, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question orale de M. Koen Bultinck à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'impact du bogue du millénaire dans les hôpitaux" (n° 154)

38

orateurs : **Koen Bultinck, Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question orale de M. Daniel Bacquelaine à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les difficultés d'application pour le secteur de la neurochirurgie de l'arrêté ministériel du 30 avril 1999 fixant les critères généraux d'agrégation des médecins spécialistes, des maîtres de stages et des services de stage" (n° 105)

40

orateurs : **Daniel Bacquelaine**, président du groupe PRL FDF MCC, **Magda Aelvoet**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE,
DE L'ENVIRONNEMENT
ET DU RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 19 OCTOBRE 1999

De vergadering wordt geopend om 14.10 uur door mevrouw **Yolande Avontroodt**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 14.10 heures par Mme **Yolande Avontroodt**, présidente.

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de nieuwe regelgeving in verband met de organisatie van de dringende medische hulp" (nr. 7)

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la nouvelle réglementation relative à l'organisation de l'aide médicale urgente" (n° 7)

De **voorzitter** : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik ga in op uw uitnodiging om in de commissie een interessante en constructieve discussie te voeren. Mijn eerste vraag aan de minister is niet zonder belang. Ik hoop dat de communicatie in verband met de dringende medische hulpverlening in de komende weken goed kan worden georganiseerd omdat zowel op het terrein als bij de administratie heel wat onduidelijkheid dienaangaande bestaat. Dit heeft natuurlijk niets te maken met de initiatieven van de huidige minister van Volksgezondheid, maar wel met de inwerkingtreding van een aantal koninklijke besluiten, die zeer moeizaam tot stand zijn gekomen en nu op het terrein zouden moeten worden toegepast.

Ik heb begrepen dat inzake het koninklijk besluit met betrekking tot de gespecialiseerde spoedgevallenfuncties de gemeenschappen hun werk zo goed gedaan hebben dat het aantal erkende gespecialiseerde spoedgevallenfuncties, alleszins in Vlaanderen, veel groter is dan de budgettaire ruimte die in de ligdagprijs is

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID,
HET LEEFMILIEU
EN DE MAATSCHAPPELIJKE HERNIEUWING

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 19 OKTOBER 1999

vrijgemaakt. In het koninklijk besluit is ook bepaald dat een MUG enkel nog ziekenhuizen kan aandoen die beschikken over een erkende gespecialiseerde spoedgevallenfunctie en geen ziekenhuizen die beschikken over een poortdienst.

De vraag is nu wanneer deze laatste maatregel zal worden toegepast. De inwerkingtreding is reeds eenmaal uitgesteld. Ik koppel hieraan een vraag naar de erkenning van de MUG's. Uiteraard behoort dit niet tot de bevoegdheden van de federale minister, maar ik heb vernomen dat er, althans in Vlaanderen, nog geen medische urgentiegroepen zijn erkend.

Er werden drie koninklijke besluiten afgekondigd. Het eerste ging over de provinciale commissies waar zou moeten worden overlegd in welk ziekenhuis welke pathologie het best zou worden behandeld. Het tweede behandelde de erkende gespecialiseerde spoedgevallenfuncties. Het laatste koninklijk besluit bevat een programmatie van de MUG's. Ik heb begrepen dat in Vlaanderen nog geen MUG's zijn erkend. Er rijden meer MUG's rond dan kunnen worden erkend. Men weet niet of ze aan de normen van het koninklijk besluit voldoen. Weet de minister of er inmiddels MUG's zijn erkend? Indien niet, hoe kan het dat men op basis van de huidige wetgeving alleen nog mag rijden met een erkende MUG, terwijl er geen zijn, naar een erkende spoedgevallenfunctie, die intussen wel bestaan? Klopt het dat de MUG's vanaf november niet meer mogen rijden naar een ziekenhuis dat niet over een erkende gespecialiseerde spoedgevallenfunctie beschikt, ook al is die MUG zelf niet erkend of gepland?

Is het de bedoeling om met de erkenning van MUG's en het operationeel worden van het systeem - dat er gekomen is dankzij de vorige minister van Volksgezondheid - te wachten tot de provinciale commissies operationeel zijn en afspraken kunnen maken over welke pathologie naar welk ziekenhuis moet worden vervoerd? Is het niet beter om te wachten met het in werking stellen van het

Jo Vandeurzen

systeem tot het operationeel is ? Op dit ogenblik ontbreekt immers een aantal componenten van het geheel. Is het denkbaar dat men het systeem gedifferentieerd in werking laat treden naargelang binnen de provincies akkoorden worden bereikt over de programmatie en de erkenning van MUG's ? Ik merk dat hierover op het terrein nog heel wat wordt gediscussieerd. Aangezien nu wordt gezegd dat met een MUG alleen nog naar een erkend ziekenhuis mag worden gereden, is elk ziekenhuis betrokken bij de organisatie van de MUG's.

Ik heb er vroeger reeds op gewezen dat de toestand van de patiënt beter kan worden beoordeeld wanneer er een arts aan boord is. We moeten ons echter neerleggen bij de huidige regelgeving, ook al bestaat hierover op het terrein heel wat discussie.

Mijn vragen zijn belangrijk omdat de snelheid van de medische tussenkomst in vele gevallen cruciaal is. Men moet dan ook goed beseffen wat de mogelijkheden zijn. Wij moeten ervoor zorgen dat er geen geïmproviseerd systeem wordt ingevoerd dat van bij het begin aanleiding geeft tot misverstanden. Hierdoor worden de belangen van de patiënt immers geschaad.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mevrouw de voorzitter, collega's, er bestaat inderdaad onduidelijkheid en de uitvoering van het project heeft vertraging opgelopen.

De federale overheid beschikt momenteel nog niet over de volledige lijst van de erkende functies gespecialiseerde spoedgevallenzorg. Dit betekent dat de oude regeling van toepassing blijft tot het ogenblik dat de lijst volledig is. De lijsten zouden tegen 1 februari 2000 volledig moeten zijn, dus drie maanden later dan oorspronkelijk was gepland. De overgangsregeling werd reeds opgenomen in het besluit van 2 april 1965 houdende vaststelling van de modaliteiten tot inrichting en houdende aanwijzing van de gemeenten als centra van het eenvormig oproepstelsel. Momenteel staat als uiterste datum 1 november doch het besluit dat deze datum verdaagt naar 1 februari 2000 wordt momenteel voorbereid.

Op dit ogenblik zijn er geen erkende MUG's. Tot nu toe kennen wij nog maar alleen pilootprojecten. De MUG's kunnen pas worden erkend zodra de nodige akkoorden zijn bereikt in de commissie voor dringende geneeskundige hulpverlening. Deze akkoorden hebben hoofdzakelijk betrekking op de vaststelling van de vertrekplaats, de interventiezones en de lijst van de ziekenhuizen die deel moeten uitmaken van een associatie. Dit is echter pas mogelijk wanneer de hierboven bedoelde functies voor gespecialiseerde spoedgevallenzorg zijn opgenomen. De heer Vandeurzen heeft er in zijn vraag overigens zelf op gewezen dat de beide elementen met elkaar verbonden zijn.

Dit alles betekent concreet dat vanaf 1 februari 2000 in de dringende geneeskundige hulpverlening de regeling zal gelden dat geen ziekenhuis of ziekenhuiscampus als bestemming mag dienen indien deze niet beschikt over een erkende functie gespecialiseerde spoedgevallen.

Ik heb gezegd dat er een akkoord moet worden bereikt. Indien mij binnen de drie maanden dat ik de commissie om een akkoord heb verzocht, geen akkoord wordt voorgelegd, heb ik de bevoegdheid om de inhoud van het akkoord ambtshalve te bepalen overeenkomstig de wettelijke en reglementaire criteria. Ik hoop echter dat dit akkoord zo vlug mogelijk wordt bereikt, maar indien dit niet het geval is, kan ik zelf ingrijpen. Vervolgens zal ik uiteraard in overleg treden met de gemeenschappen ten einde te zorgen voor een spoedige erkenning van de MUG's. Zodra de MUG's erkend zijn en zijn opgenomen in de dringende geneeskundige hulpverlening, zal erover worden gewaakt dat de betrokken oproepcentra van de dringende geneeskundige hulpverlening uitsluitend met deze MUG's functioneren. In afwachting van dit alles zal de dienst 100 operationeel blijven, naast de pilootprojecten met de MUG's.

De voorzitter : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer Jo Vandeurzen (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor het correcte antwoord. Technisch gesproken, lijkt het niet mogelijk om alles op 1 november van start te laten gaan. De erkenning van de gespecialiseerde functies is niet gebonden aan een programmatie. Die lijst zal nooit af zijn, want elk moment kan een ziekenhuis een erkenning vragen en moet dit worden toegevoegd aan de lijst, vermits geen plafonnering voorzien is inzake erkenning van diensten. Ik neem aan dat hier een probleem rijst voor de financiering via de ligdagprijs. Ik vernam dat meer dan 100 ziekenhuizen in Vlaanderen erkenning vragen. Het voorziene budget is niet toereikend. Er zal dus nooit een afgesloten lijst zijn.

Bovendien is het fascinerend om zien hoe de erkenning van een gemeenschap het federale niveau zelfs niet bereikt, hoe moeilijk de communicatie verloopt.

Wat de commissies betreft, deze zullen drie maanden tijd krijgen om te functioneren. Bij gebrek aan een akkoord, hebt u de bevoegdheid om er een te sluiten. U bent van mening dat dit tegen februari in orde zal zijn. Ik denk dat vele commissies hiertoe niet in staat zullen zijn, gelet op de discussies in de ziekenhuizen zelf. U zal vele wijze beslissingen moeten nemen, want drie maanden is niet lang.

Ten slotte, vele problemen zouden kunnen vermeden worden indien een MUG, waarbij een arts aan het hoofd staat, naar de campus van een ziekenhuis kon rijden, dat zelf misschien over een MUG beschikt maar waar de spoedgevallenfunctie als dusdanig niet wordt erkend, op

Jo Vandeurzen

voorwaarde dat de arts de medische verantwoordelijkheid wil en kan nemen. Ik begrijp de kwaliteitsargumenten hiertegen, maar de discussie op het terrein wordt daardoor bemoeilijkt. Iedereen wil op alle plaatsen erkende functies bezitten. Dat is van het goede teveel.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mevrouw de voorzitter, collega's, vanuit de verschillende gemeenschappen wordt druk uitgeoefend om het aantal erkende spoedgevallendiensten op te drijven. Dit vormt een probleem zowel in termen van kwaliteit als in termen van mogelijke subsidie. Vandaar dat we aan de hand van de voorlopige resultaten - de effectieve lijsten zijn nog niet beschikbaar - een overleg hebben opgestart met Sociale Zaken om de aspecten van financiering en dies meer te onderzoeken. Op dit ogenblik hebben we reeds een reductie doorgevoerd op basis van het objectieve criterium van de fusieziekenhuizen. Jammer genoeg interpreteren een aantal ziekenhuizen de aanvraag van erkenning als fusieziekenhuis zo dat elk onderdeel dat tot de fusie behoort, over een gespecialiseerde spoedgevallenfunctie zou beschikken. Dat is niet mogelijk. Zo kan reeds een hele reductie worden doorgevoerd. Maar de druk om de spoedgevallenfunctie te vertalen in termen van aanzuigfunctie voor het ziekenhuis, als een belangrijk onderdeel van de aantrekkelijkheid voor de dienstverlening achteraf, betekent wel dat men bereid is zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellatie van de heer Danny Pieters tot de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en tot de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het statuut van de orde van apothekers" (nr. 18)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

Interpellation de M. Danny Pieters au ministre des Affaires sociales et des Pensions et à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "le statut de l'ordre des pharmaciens" (n° 18)

(La réponse sera donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

De voorzitter : De heer Danny Pieters heeft het woord.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, op 7 mei 1999 heeft het Hof van Cassatie een arrest gewezen inzake de mogelijkheid tot het voeren van reclame door apothekers. Dit arrest heeft enige mediabelangstelling gekregen, maar belangrijker was de motivering ervan.

Deze luidde dat de Orde der Apothekers in deze als een ondernemingsvereniging in de zin van de Belgische mededingingswetgeving moest worden beschouwd.

Deze overweging sluit aan bij onze vroeger geuite bezorgdheid over Europeesrechtelijke economische beginselen die zouden kunnen worden toegepast op onze sociale zekerheid.

Bij vroegere voorbeelden, zoals de zaken Kohl en Decker, werd de nationaal en Europees geregelde grensoverschrijdende gezondheidszorg op basis van het vrij dienstenverkeer overhoop gehaald.

Morgen kan hetzelfde gebeuren voor aanbestedingen voor dienstverlening, zoals in Oostenrijk inzake het ambulancevervoer is gebeurd.

Mijn vraag omvat dus meer dan enkel de Orde van Apothekers en de mogelijkheid voor apothekers om reclame te voeren.

Ten eerste, bent u als bevoegd minister van oordeel dat de Orde van Apothekers, de Orde van Geneesheren en de Orde van Advocaten onder bepaalde omstandigheden kan worden beschouwd als een ondernemingsvereniging, in de zin van de Belgische en de Europese mededingingswetgevingen ? Zo ja, welke maatregelen gaat u dan nemen om de Belgische wetgeving conform te maken met de Europese wetgeving, ook inzake kartelrecht en Europees vrij verkeer van diensten ? Zo niet, dan vernam ik graag hoe u van plan bent dit arrest van het Hof van Cassatie in overeenstemming te brengen met de huidige stand van ons recht ?

In een breder kader mogen wij vooral een probleem verwachten met ons conventioneringssysteem.

Als wij daar het Europees recht op toepassen, zouden wij wel eens met grote problemen kunnen te maken krijgen met het Europees mededingings- en kartelrecht. Gaan wij daar iets aan doen of laten wij de zaken op hun beloop ?

In de ruimste zin luidt de vraag of wij niet de hele financiering van onze gezondheidssector opnieuw moeten bekijken. Ik verwijs naar de problemen inzake fraude in de ziekenhuissector, die ik al eerder voorlegde aan uw collega van Sociale Zaken. Ook inzake de problematiek Kohl en Decker ontbreekt een behoorlijk antwoord van Belgische zijde.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Het is inderdaad zo dat het Hof van Cassatie op 7 mei 1999 een uitspraak van de raad van beroep van de Orde van Apothekers heeft vernietigd. Hierin werd een tuchtsanctie opgelegd aan een apotheker die draagtassen had uitgedeeld met zijn publicitair logo. Volgens de raad van beroep tast het uitdelen van deze tassen de eer en de waardigheid van het beroep aan.

Het Hof van Cassatie heeft beslist dat de raad van beroep niet eenvoudig mag stellen dat zij geen economisch doel nastreeft, waardoor zij de mededingingswet niet zou dienen te onderzoeken.

De raad van beroep van de Orde mag als ondernemingsvereniging geen verplichtingen opleggen die de mededinging op de Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan verhinderen, beperken of vervalsen. Vrije publiciteit kan blijvend beperkt worden wanneer hogere belangen, zoals de waardigheid van het beroep, hierdoor in het gedrang komen. In casu betrof het een publicitair logo van de apotheek op de draagtassen. Ik herinner eraan dat een apotheker nu reeds verplicht is zijn naam te vermelden op de medicatie die hij aflevert.

Ik zal nu concreet op uw vragen ingaan. Uit het arrest blijkt dat het hof oordeelt dat de Orde van Apothekers een ondernemingsvereniging is. Dit houdt in dat de besluiten die ze als ondernemingsvereniging neemt, aan de eisen van de mededingingswet moeten worden getoetst. Algemeen wordt aangenomen dat de interpretatie van de wet aan de hoven en de rechtbanken of aan de wetgever toekomt. Dus niet aan de regering.

In de mate dat ik hoger beroep kan aantekenen tegen bijvoorbeeld de beslissing van de raad van beroep van de Orde van Apothekers kan ik ook toezien op bepaalde uitspraken van het tuchtgorgaan.

Ik kan in zekere zin begrip opbrengen voor het arrest van het Hof. Het stelt dat de beslissing van de Orde van Apothekers ook moet worden getoetst aan de mededingingswet, zodat deze beslissingen de mededinging op de Belgische markt of een deel daarvan niet mogen beperken of verhinderen. Het arrest stelt echter ook dat de orde tot taak heeft toe te zien op het eerbiedigen van de deontologie, de handhaving van de eer, de waardigheid van de leden, enzovoort. Het is dan ook aan de raad van beroep van de Orde van Apothekers om het verbod van de orde op het publicitair logo van de apotheek aan beide aspecten te toetsen, namelijk aan de mededingingswet en de deontologie waarover de Orde van Apothekers moet waken. Ik kijk dan ook met belangstelling uit naar de uitspraak van de raad van beroep.

Het feit dat de orde een ondernemingsvereniging is, heeft niet voor gevolg dat alle regels van de orde moeten worden gewijzigd om in overeenstemming te zijn met de

Belgische en Europese regelgeving. Het lijkt meer aanmerkelijk dat de deontologische regels moeten worden aangepast. Dit valt onder de bevoegdheid van de nationale raad van de orde.

Het arrest van het Hof van Cassatie heeft geenszins tot gevolg dat de wetgeving moet worden aangepast, noch die in verband met de Orde van Apothekers, noch de mededingingswet. Het arrest heeft trouwens ook niet tot gevolg dat de bedoelde uitdeling van draagtassen strijdig is met de mededingingswet. Het Hof van Cassatie doet immers geen uitspraak ten gronde.

Mijnheer Pieters, u hebt ook een aantal vragen gesteld aan minister Vandenbroucke. Hij heeft me zeer laattijdig een geschreven antwoord gegeven. Ik zal me beperken tot die punten die direct een antwoord geven op uw vragen. Het gaat daarbij om de toepassing van de arresten-Kohl en Decker van 28 april. De heer Vandenbroucke beweert dat zijn voorganger een rondzendbrief van de RIZIV heeft goedgekeurd, waarbij aan de verzekeringsinstellingen richtlijnen werden gegeven onder welke voorwaarden geneeskundige verstrekkingen die in andere lidstaten van de Europese Unie zonder voorafgaande toelating werden verleend, kunnen worden vergoed tegen de tarieven van de Belgische verzekering voor geneeskundige verzorging.

De richtlijnen die in de omzendbrief zijn vevat, hebben voornamelijk betrekking op het feit dat de geneeskundige verstrekking en producten in België kunnen worden vergoed aan de vereiste wettelijke vergoedingsvoorwaarden en dat de geneeskundige verstrekking buiten een ziekenhuisopname zijn verleend. Daarenboven mag de betrokken verstrekking een bedrag van 500 euro per verplaatsing naar de lidstaat waar de geneeskundige verzorging wordt verleend, niet overschrijden. Het te vergoeden bedrag mag het totaal van de werkelijk gemaakte kosten niet overschrijden. Dit veronderstelt dat de verzekerde op het moment van de aanvraag van de vergoeding, de kosten al heeft betaald.

In het tweede gedeelte van de vraag gaat het over de conventionering. Inzake de problematiek van dit systeem ter bepaling van de tarieven in de gezondheidszorg met het Europees en Belgisch mededingingsrecht en de kartelwetgeving wens ik een aantal principes in herinnering te brengen die zijn ontleend aan het gemeenschapsrecht en de rechtspraak van het Hof van Justitie.

In de eerste plaats moet worden vooropgesteld dat volgens de vaste rechtspraak van het hof het gemeenschapsrecht de bevoegdheid van de lidstaten om hun stelsels van sociale zekerheid in te richten, onverlet laat. Niettemin behoren de lidstaten bij het uitoefenen van deze bevoegdheid het gemeenschapsrecht te eerbiedigen.

Magda Aelvoet

In de tweede plaats werd in een aantal andere beslissingen van het Europees Hof van Justitie, meer bepaald in de arresten van februari 1993 en 16 november 1995, vastgesteld dat organen die meewerken aan het beheer van de openbare dienst van de sociale zekerheid, die een taak van zuiver sociale aard vervullen, die werkzaamheden verrichten gebaseerd op het beginsel van nationale solidariteit, die ieder winstoogmerk missen en die wettelijk vastgelegde uitkeringen - onafhankelijk van het bedrag van de premies - verstrekken geen economische activiteit uitoefenen en bijgevolg geen onderneming zijn in de zin van het EG-verdrag.

Voor uw verdere vragen wenst de minister te verwijzen naar de basisprincipes die inzake het akkoorden- en overeenkomstensysteem in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging gelden. Hij zegt dat de medische honoraria zijn vervat in artikel 15 lid 2 van het koninklijk besluit 78 van november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies. Dit omvat volgende bepalingen : Onverminderd de toepassing van bedragen die eventueel zijn vastgesteld door of krachtens de wet of voorzien bij statuut of overeenkomst waartoe de beoefenaars zijn toegetreden, bepalen deze vrij het bedrag van hun honoraria onder voorbehoud van de bevoegdheid in geval van betwisting van de orde waaronder zij ressorteren of van de rechtbanken. In het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging kan de geneesheer die toetreedt tot een akkoord zijn vrijheid tot bepaling van zijn honoraria beperken, dit onder de voorwaarden en binnen bepaalde grenzen die in de betrokken akkoorden zijn voorzien. De geneesheren beslissen vrij om tot deze akkoorden toe te treden. minister Vandenbroucke stelt dat het hem derhalve niet duidelijk is op basis van welke elementen de in de akkoorden overeengekomen honoraria afbreuk zouden doen aan het principe van de vrije mededinging. In de door u geciteerde studie leest hij over dit thema het volgende : "Of dit nu daadwerkelijk allemaal het geval is en of daardoor de mededinging wordt vervalst of dreigt te worden vervalst, dient het voorwerp van verdere studie te zijn". Hoe dan ook, de diensten van de minister volgen de evoluties van het gemeenschapsrecht ter zake op de voet. Tot daar het antwoord van de minister.

De **voorzitter** : De heer Jo Vandeuren heeft het woord.

De heer **Jo Vandeuren** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dit is natuurlijk een zeer interessant thema. De minister heeft een aantal juiste antwoorden gegeven maar in de vorige legislatuur hebben wij de arresten-Kohl en Decker besproken. Er heerst bij ons enige bezorgdheid over de trend waarnaar de heer Pieters verwees. De grens tussen het vrije marktsysteem en de gezondheidszorg wordt een grijze zone. Het zou nuttig zijn als wij hierover een grondig debat konden

houden. Het handhaven van het Belgische gezondheids-systeem in de Europese context zal één van de grote uitdagingen zijn in de komende jaren. Wij moeten ervoor zorgen dat het niet door de Europese rechtspraak wordt bevestigd, zoals dit momenteel gebeurt met hele takken van de sociale zekerheid.

De **voorzitter** : Mijnheer Vandeuren, ik neem akte van uw vraag om een debat.

De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, ik ben van mening dat men nu inderdaad met een grijze zone te maken heeft, zoals de heer Vandeuren al aangaf. Verder is het de vraag in hoeverre de handel dit systeem beheerst alsof het een gewoon economisch systeem zou zijn. Dat zal later ook in andere dossiers ter sprake komen. Het gaat hier immers zeker niet om een gewoon economisch systeem.

De juiste bakens leggen in een grijze zone is niet eenvoudig en ik durf toegeven dat ik momenteel niet in staat ben terzake een scherpe lijn te trekken.

De **voorzitter** : De heer Danny Pieters heeft het woord.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord, maar wens toch enkele opmerkingen te formuleren.

Mijn vraag was er niet op gericht commentaar te leveren op een gerechtelijke uitspraak; zij betrof de kern van de zaak, met name het kwalificeren van orden als een ondernemingsvereniging. Het was evenmin mijn bedoeling van u commentaar te horen omtrent een welbepaalde zaak; dat behoort trouwens niet tot onze bevoegdheid.

Wat ik vraag, mevrouw de minister, is dat de regering een standpunt zou innemen, al was het maar omwille van volgende redenen.

Deze aangelegenheid wordt hoofdzakelijk op Europees-rechtelijke niveau afgehandeld, weliswaar met Belgisch mededingingsrecht op de achtergrond, maar iedereen weet dat het Europees mededingingsrecht veel sterker aanwezig is dan waar dan ook. Het is de plicht van de Belgische regering ervoor te zorgen dat de Europese regelgeving wordt nageleefd. De regering moet dus vooraf nagaan wat er gebeurt en moet ervoor zorgen dat wij niet handelen in strijd met het Europees recht. Het behoort aldus tot uw bevoegdheid, mevrouw de minister, u ervan te vergewissen wat er moet worden ondernomen om te beantwoorden aan het Europees mededingingsrecht.

Danny Pieters

U verwees naar omzendbrieven, naar wetteksten en naar arresten. Ik weet dat u de desbetreffende documenten laat ontving, maar ik wens wel te onderstrepen dat de vraag in dit verband reeds werd geformuleerd op 24 augustus jongstleden.

Mevrouw de minister, ik verzoek u deze materie ernstig te nemen. Uw antwoord schept een sfeer van ad hoc-oplossen of ad hoc-bekijken van vragen. Welnu, voor mij is het zonneklaar dat bijvoorbeeld de 500 Euro-limiet in de Kohll en Decker-richtlijn op niets steunt en in strijd is met het Europees recht. Het is duidelijk dat deze beslissing repercussies zal hebben.

Waar het mij vooral om gaat, mevrouw de minister, is te weten of wij ons conventioneringssysteem kunnen handhaven. U zei daarnet zelf dat terzake een aantal logische redeneringen met elkaar moeten worden verenigd. Welnu, mag ik u en uw collega voor Sociale Zaken met aandrang verzoeken deze aangelegenheid ernstig te nemen, opdat wij in de toekomst niet zouden schrikken indien andermaal belangrijke beslissingen worden genomen op Europees niveau.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, collega's, de vragen in verband met ons conventioneringssysteem waren niet tot mij gericht. Ik ontving de antwoord effectief nu pas.

Naar aanleiding van problemen omtrent de Orde van Geneesheren, deelde ik reeds mee dat ik vragende partij ben om terzake initiatieven te nemen. Principieel neem ik deze zaak wel degelijk ter harte.

Tot besluit kan ik zeggen dat het arrest van het Hof van Cassatie aan de Orde van Apothekers het statuut van ondernemingsvereniging toekent. Dat is de uitspraak. Het is mij onmogelijk uitspraken van het Hof van Cassatie zonder meer naast mij neer te leggen of er commentaar op te leveren zonder heel wat boosheid uit te lokken. Naar gelang van de interpretatie die er wordt aan gegeven, zullen andere gerechtshoven wellicht op hun beurt uitspraken doen.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, indien dezelfde vraag aan twee regeringsleden wordt gesteld, maar slechts door één lid wordt beantwoord, dan kan men zich toch bezwaarlijk verschuilen achter het feit dat die vraag slechts tot één lid was gericht.

De **voorzitter** : Mijnheer Pieters, het interpellatieverzoek werd overgemaakt aan beide ministers. Indien de regering beslist om slechts één minister af te vaardigen, dan wordt uiteraard verondersteld dat het antwoord bindend is voor beide ministers.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, ik wil mij helemaal nergens achter verschuilen. Het probleem is dat ik de tijd niet had om het antwoord te bestuderen aangezien het pas in de middag op mijn kabinet is toegekomen.

De **voorzitter** : Mevrouw de minister, wij zullen uw repliek in het verslag opnemen. Dit is voor mij evenwel een principiële kwestie. Als wij een vraag aan de regeringsleden overmaken, dan is het antwoord dat ons wordt gegeven bindend voor beide excellenties.

Minister **Magda Aelvoet** : Dat heb ik niet ontkend. Ik probeer alleen uit te leggen waarom mijn argumenten niet coherenter zijn. Het is natuurlijk evident dat de regering haar verantwoordelijkheid opneemt.

De **voorzitter** : De heer Danny Pieters heeft het woord.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik neem akte van het antwoord. U zult wel begrijpen dat het gegeven antwoord geen voldoening schenkt. Als men twee bewindslieden ondervraagt, verwacht men een antwoord dat volledig gedragen is. De regering faalt hier in het beantwoorden van een vraag van een parlements lid. De voorzitter en de leden zullen samen met mij dat besluit trekken.

De **voorzitter** : Waarvan akte.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de medische oncologie" (nr. 115)

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'oncologie médicale" (n° 115)

De **voorzitter** : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, op 22 juni is van de hand van minister Colla een ministerieel besluit verschenen waarbij, via een overgangsmaatregel, ook de geneesherspecialisten in de radiotherapie als medisch oncoloog een erkenning kunnen krijgen. Deze erkenning is belangrijk, want ze laat toe een aantal behandelingen voor te schrijven.

Jo Vandeurzen

In het Belgisch Staatsblad van 31 augustus is een erratum verschenen op dat ministerieel besluit. Met dit erratum worden een aantal zaken gewijzigd. Ook de overgangsmaatregel voor de radiotherapeuten wordt hiermee geschrapt. Zij zouden dus niet meer in aanmerking komen voor erkenning als medisch oncoloog.

Ik ben geen specialist in medische zaken. In de dagelijkse praktijk merk ik nochtans dat veel radiotherapeuten ook de medische oncologie bedrijven. Ik versta de logica niet waarom men nu per se moet vermijden dat deze mensen medisch oncoloog zijn, te meer omdat zij vaak de studies van internist als basisopleiding hebben genoten. Ik versta de logica van het erratum op het ministerieel besluit niet.

Het is wel merkwaardig dat deze schrapping gebeurt via een erratum op een ministerieel besluit. Wie neemt hiervoor de politieke verantwoordelijkheid ?

Met een erratum kan een materiële vergissing worden rechtgezet. Dit erratum brengt een belangrijke inhoudelijke wijziging aan de huidige toestand aan. De betrokkenen waren verbaasd door dit manoeuvre. Als men er de rechtspraak en de commentaren over de kracht van dergelijke errata op naleest, blijkt dat via deze techniek een bestaand ministerieel besluit of koninklijk besluit kan worden gewijzigd, mits het in acht nemen van alle regels van de besluitvorming, als ware het het oorspronkelijke besluit. Met andere woorden, ook het advies van de Raad van State is hiervoor noodzakelijk.

Kan dit erratum nog worden beschouwd als een materiële rechtzetting van fouten ?

Is het logisch dat men de radiotherapeuten deze erkenning, al is het maar in een overgangsmaatregel, zou onthouden ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mijn voorganger, minister Van den Bossche, heeft dit erratum ondertekend en draagt daarvoor bijgevolg de politieke verantwoordelijkheid. Er bestaat wel niet alleen een ministerieel besluit van 16 april, maar ook een van 11 april 1999 tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 november 1991 dat de lijst van bijzondere beroepstitels vaststelt die voorbehouden zijn aan de beoefenaars van de geneeskunde. In dat ministerieel besluit wordt de erkenning van radiotherapeuten in de oncologie heel duidelijk geregeld. Precies om bovenvermelde materiële fout recht te zetten, werd een erratum op het andere besluit gepubliceerd. Radiotherapeuten die de oncologie beoefenen, worden helemaal niet bedreigd. Hun statuut wordt nu duidelijker en minder dubbelzinnig geregeld dan voorheen ooit het geval was.

De voorzitter : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de minister, mag ik uw woorden als volgt samenvatten : een radiotherapeut is een oncoloog op basis van een ander besluit en er is geen specifieke regeling meer nodig om dit te erkennen ?

Minister Magda Aelvoet : Er was geen specifieke regeling nodig aangezien het ministerieel besluit van 11 april 1999 een regeling bevatte. Dat besluit werd trouwens in hetzelfde Belgisch Staatsblad gepubliceerd om de zaken wat eenvoudiger te maken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de herziening van de ziekenhuiswet" (nr. 116)

Question orale de M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la révision de la loi sur les hôpitaux" (n° 116)

De voorzitter : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik besef dat mijn vraag over de ziekenhuiswet past in een breed debat waarin ook de vraag van de heer Pieters thuishoort. Het is belangrijk bij het begin van de zittingsperiode te polsen in welke mate het parlement en de regering bereid zijn een debat te voeren over een wijziging van bepaalde organieke regels zoals de ziekenhuiswet.

Er is in België al zeer veel inkt gevloeid over het nieuwe ziekenhuisconcept. De Nationale Raad heeft jaren geleden een advies gegeven. Er bestaan verschillende trends die u net als ik kent : nieuwe medische technologieën, een kritischere patiënt en budgettaire beperkingen. Deze trends bepalen in welke richting het ziekenhuisconcept evolueert.

Indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, zullen de ziekenhuizen in de toekomst ongetwijfeld goed functioneren. Ten eerste moeten ze over een geïntegreerd zorgaanbod beschikken. De tijd waarin een ziekenhuis werd gedefinieerd als een bepaalde infrastructuur is al lang voorbij. Nu gaat het over een integratie van deskundigheden, zowel multidisciplinair tussen de verschillende specialisaties als tussen het medisch, paramedisch en verpleegkundig personeel.

Ten tweede zullen de ziekenhuizen moeten leren omgaan met de parameters die uw voorgangers in de steigers hebben gezet.

Jo Vandeurzen

Ten derde kunnen de ziekenhuizen niet meer afzonderlijk alle soorten verzorging aanbieden en moeten ze zich inschakelen in een zorgcontinuümnetwerk waarvan zowel de verzorgers van de eerste en de tweede lijn als de grotere ziekenhuizen van de derde en vierde lijn deel uitmaken.

Mevrouw de minister, ondersteunt de huidige ziekenhuiswet deze evolutie wel? Ik heb de indruk dat de wet niet langer de legistische basis biedt om deze veranderingen mogelijk te maken. Ziekenhuizen zullen steeds meer een devisiestructuur krijgen rond een aantal zorgprocessen. Een aantal landen zoals Engeland zijn op dit vlak al verder gevorderd dan België, waar nog een ziekenhuiswet van kracht is die een departementale werking oplegt voor medici, verpleging en administratie. Dit concept moet niet worden afgeschaft, maar ik vraag me wel af of het beantwoordt aan de organisatie van een modern ziekenhuis.

De artsen worden ook steeds vaker bij het management betrokken. Hierover kan niet in zwart-wittermen worden gesproken. Er rijzen ook steeds meer vragen over de aansprakelijkheid van de beheerder voor de organisatie van het ziekenhuis. Moet een arts als diensthoofd worden aangesproken op zijn organisatorische bekwaamheid om de integratie van de zorgprocessen te bewerkstelligen? Op dit ogenblik komt ook het sociaal statuut van de artsen in het spel. Zijn ze zelfstandigen of staan ze onder gezag, leiding en toezicht? Deze discussie zal in de toekomst zeker moeten worden gevoerd. Het verleden leert ons trouwens dat de concepten beheer en medische raad de dynamiek van zorgintegratie bevorderen.

Ten slotte is ook de informatie-uitwisseling heel belangrijk. De patiënten zijn gebaat met een gemakkelijke overgang tussen de thuissituatie en de ziekenhuissituatie. De standaardisatie van de communicatie kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Onze ziekenhuiswet begint steeds meer op een kapstok te lijken waaraan de federale overheid allerlei initiatieven ophangt. We worden zelfs geconfronteerd met artikels waarin staat dat de ziekenhuiswet ook van toepassing kan worden voor extramurale diensten. Dit is trouwens reeds gebeurd voor het niet dringend medisch vervoer, waarover we het straks zullen hebben.

De Vlaamse regering is naar het Arbitragehof gestapt in verband met de zorgcircuits die in de ziekenhuiswet worden gedefinieerd. Volgens de Vlaamse regering moet de federale overheid zich niet inlaten met de ambulante gezondheidszorg. In het koninklijk besluit over het niet dringend medisch vervoer staat nochtans zeer expliciet dat ook de federale overheid bevoegd is voor de orga-

nieke regels over de ambulante zorg. Als we het hospitaalcentrisme de rug willen toekeren, mag de ziekenhuiswet niet de ruggengraat vormen van de volledige organisatie van de gezondheidszorg.

Mevrouw de minister, erkent u dat deze wet moet worden gewijzigd? Ik weet dat dit een delicate zaak is waar heel veel machten en krachten op inspelen, maar denkt u dat er een evaluatie nodig is? De verhouding tussen arts en management is zeer complex, maar bent u van oordeel dat er op dit vlak wetgevend werk vereist is? Ondersteunt u de visie dat er naast de departementale invulling van het ziekenhuisconcept ook een patiënt- en zorggerichte invulling nodig is?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mevrouw de voorzitter, het verheugt mij dat de heer Vandeurzen deze vraag stelt. Dit is immers een van de fundamentele zaken die ik graag zou willen verwezenlijken. Ik ben ervan overtuigd dat de oude ziekenhuiswet volledig achterhaald is. Het is uitgesloten dat we voortgaan op de weg die we de laatste jaren bewandelen en die wordt gekenmerkt door het creëren van steeds meer uitvloeisels voor de ziekenhuiswet. Dit leidt er immers toe dat nieuwe problemen worden aangepakt vanuit het ziekenhuisconcept.

Ik ben het volledig met de heer Vandeurzen eens dat er enorm moet worden geïnvesteerd in de uitwerking van het concept gezondheidszorgennetwerk. De verschillende aspecten van de gezondheidszorgvoorzieningen moeten worden geïntegreerd. Het ziekenhuis mag daarbij niet het vertrekpunt zijn. Het ziekenhuis is niet het centrale gebouw waaraan al het overige wordt vastgeplakt, met al dan niet gelukkige uitvloeisels, maar wel een bouwsteen tussen vele andere. Om deze reden heb ik mijn administratie en enkele kabinetsmedewerkers de opdracht gegeven hieraan te werken. Natuurlijk is dit een zaak van lange adem. Dat begrijpt u wel. Ik ben wel blij dat ik hier kan aankondigen dat dit een van mijn prioritaire aandachtspunten zal zijn en dat een aantal stappen reeds werden gezet.

Bij de concrete wijzigingen zullen we uitgaan van het principe dat de patiënt centraal staat. Een aantal van uw uitspraken gaan trouwens in deze richting. De veranderingen zullen dus totstandkomen vanuit de invalshoek van de patiënt. Deze vraagt een netwerk van zorgvoorzieningen dat vertrekt vanuit de eerstelijnszorg maar ook alle tussenformules bevat voor patiënten die het ziekenhuis kunnen of moeten verlaten maar nood blijven hebben aan een geïnstitutionaliseerde verzorgingsvorm.

Een belangrijk hoofdstuk van de wet zal gaan over de rechten van de patiënt. Ik spreek hier over alle vormen van gezondheidszorg, en niet alleen over ziekenhuizen. De juridische verhoudingen tussen gezondheidszorgver-

Magda Aelvoet

leners, instellingen en diensten moeten correct worden beschreven om voor de patiënt een kwalitatieve en veilige dienstverlening te waarborgen. Op deze manier kunnen we ook vermijden dat we terechtkomen in de Amerikaanse spiraal van aansprakelijkheidseisen waardoor bepaalde zaken niet langer verzekerd kunnen worden. Ik wil dus duidelijk een andere richting uitgaan. De rechten van de patiënt moeten daarbij centraal staan, maar niet zo dat enkel rechtbanken en advocaten er beter van worden. Ik bied mijn excuses aan aan de advocaten die hier eventueel aanwezig zijn.

Mijnheer Vandeurzen, u stelde een vraag over de interne werking van ziekenhuizen. De wijziging van de departementale indeling van de ziekenhuizen vereist een aanpassing van de wet op het ogenblik dat het nieuwe financieringsconcept via zorgprogramma's wordt geconcretiseerd. De indeling in departementen is inderdaad grotendeels achterhaald. De patiënt heeft alle belang bij een horizontale benadering waarbij de verzorging in alle stadia rondom hem wordt opgebouwd en gestructureerd. Ik sta dan ook volledig achter uw analyse. Natuurlijk moet deze aanpassing van de ziekenhuiswet gebeuren in samenspraak met de minister van Sociale Zaken, die op dit terrein eveneens over bevoegdheden beschikt. Ik ben bereid naar oplossingen te zoeken om de horizontale ziekenhuisstructuur te stimuleren.

Ook voor de medische organisatie en de betrokkenheid van de diensthoofden bij de organisatie zal de vernieuwing belangrijke gevolgen hebben. Het geïntegreerde ziekenhuis moet dan ook een essentieel element zijn in een netwerk van zorgvoorzieningen. Ik heb reeds aangekondigd dat ik naar aanleiding van de installatie van de hernieuwde nationale paritaire commissie van geneesheren en ziekenhuizen op 23 september een evaluatie zal vragen over de realiseerbaarheid van geïntegreerde ziekenhuizen, onder meer via het statuut van de ziekenhuisgeneesheer. U begrijpt natuurlijk dat ik nog niet kan vooruitlopen op de resultaten. Ik denk wel dat ik een concrete illustratie heb gegeven van de stappen die worden gezet om de problematiek die u terecht aan de orde hebt gesteld, aan te pakken.

De **voorzitter** : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord. Het belooft een boeiende zittingsperiode te worden. Ik wil enkel nog de hoop uitspreken dat de parlementaire initiatieven die reeds werden genomen door meerderheid en oppositie, meer bepaald het hoofdstuk over patiëntenrecht en klachtenrecht, worden opgenomen in de besluitvorming. Tijdens de vorige zittingsperiode is dit onderwerp al uitvoerig behandeld in deze commissie. Het lijkt me niet nuttig al het werk nog eens over te doen.

Minister **Magda Aelvoet** : Vanzelfsprekend is dat parlementaire werk nuttig en zal het worden gevaloriseerd. Ik heb die opdracht niet uit het luchtledige gegeven, maar wel om voort te bouwen op het nuttige werk dat reeds werd gedaan. We moeten het warm water niet uitvinden als het reeds bestaat.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De **voorzitter** : Collega's, ik stel voor de mondelinge vragen nr. 117 van de heer Danny Pieters en nr. 173 van de heer Daniel Bacquelaine samen te voegen aangezien zij over hetzelfde onderwerp handelen. (*Instemming*)

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer **Danny Pieters** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en aan de minister van Justitie over "het ziekenvervoer" (nr. 117)

- de heer **Daniel Bacquelaine** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "het niet-dringend, liggend ziekenvervoer" (nr. 173)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

Questions orales jointes de :

- M. **Danny Pieters** à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement et au ministre de la Justice sur "le transport des malades" (n° 117)

- M. **Daniel Bacquelaine** à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les services de transport non-urgent de patients couchés" (n° 173)

(La réponse sera donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

De **voorzitter** : De heer Danny Pieters heeft het woord.

De heer **Danny Pieters** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik wil eerst twee opmerkingen formuleren. Vanzelfsprekend vraag ik u geen commentaar over een gerechts-

Danny Pieters

zaak. Bovendien gaat het hier opnieuw over de grenslijn tussen het commerciële en het sociale. Commercieel is niet noodzakelijk een vies woord, maar de sociale belangen moeten wel de nodige aandacht krijgen.

Mijn vraag handelt over het niet dringend ziekenvervoer. Dit verhaal heeft reeds verschillende episodes gekend. Kort samengevat gaat het over ziekenwagens die patiënten regelmatig vervoeren van huis naar het ziekenhuis en terug. Er werd een klacht ingediend tegen het Rode Kruis. Momenteel zijn er ook klachten aanhangig tegen andere kruisverenigingen omdat ze vrijwilligers inschakelen voor het ziekenvervoer. In eerste aanleg werd beslist dat een dwangsom zou worden opgelegd aan de kruisverenigingen indien ze hun ziekenwagens nog zouden gebruiken voor niet dringend ziekenvervoer. In hoger beroep werd dit vonnis herzien. Nu is er een cassatie van het hoger beroep. Toen er een dwangsom rustte op het niet dringend ziekenvervoer door kruisverenigingen, zijn burgemeesters overgegaan tot het opvorderen van een aantal ziekenwagens. Bij nader onderzoek blijkt een dergelijke opvordering juridisch zeer twijfelachtig te zijn. Waarschijnlijk ontbreekt elke rechtsgrond. We dreigen nu opnieuw in dezelfde situatie terecht te komen waarbij het niet dringend ziekenvervoer door kruisverenigingen wordt lamgelegd. Waarschijnlijk zal het nu wel niet mogelijk zijn ziekenwagens op te vorderen. Dit zal bijgevolg een weerslag hebben op het dringend ziekenvervoer. U kan niet van het Rode Kruis verwachten dat het vrijwilligers inschakelt die een hele dag aan een bureau moeten wachten tot iemand een ongeval krijgt. De vrijwilligers moeten worden beziggehouden. Dit is onmogelijk. Er dreigt dus een probleem.

Het lijkt me belangrijk dat het ziekenvervoer uit de commerciële logica wordt gehaald. Ik heb hiertoe trouwens reeds een wetsvoorstel ingediend. Ik beweer niet dat zieken niet door commerciële vervoerders mogen worden vervoerd, maar het dringend en niet dringend ziekenvervoer is geen daad van koophandel. Mevrouw de minister, deelt u deze visie?

Bovendien is het tijd dat we in dit land komen tot een wet op het ambulancevervoer. In alle ons omringende landen bestaat een dergelijke regelgeving. Bovendien verneem ik geruchten dat het koninklijk besluit tot minimale normering van de ambulances voor de Raad van State wordt aangevochten. Anderzijds bestaan er ook plannen om de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van de heer Colla te verdagen. Normaal zou dat op 1 november van kracht worden. Dit betekent dat een ambulance in ons land gewoon een voertuig is waarin een patiënt kan worden gestopt, bijvoorbeeld een lijkwagen die wat wordt aangepast. Moet er niet dringend een behoorlijke ambulancewet komen? Zal u en uw kabinet werk maken van een meer omvattende wetgeving over ambulancevervoer? Zo ja, binnen welke termijn wilt u dit trachten te regelen?

La présidente : La parole est à M. Daniel Bacquelaine.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Madame la présidente, madame la ministre, le Moniteur belge du 13 août 1999 a publié l'arrêté royal du 29 avril 1999 pris par votre prédécesseur, fixant un règlement organique et les normes auxquelles les services de transport non urgent de patients couchés doivent répondre pour être agréés comme service médico-technique.

Or, la section de législation du conseil d'Etat avait rendu un avis très négatif à propos du projet de cet arrêté, estimant qu'il réglait une matière qui ne relevait pas de la compétence de l'autorité fédérale. Cet arrêté a été publié sans tenir compte des observations du conseil d'Etat. Il s'ensuit que les professionnels de ce secteur viennent d'introduire un recours en suspension et en annulation devant le conseil d'Etat contre cet arrêté.

Il semble que les normes imposées par ce règlement aux ambulanciers soient impraticables. Ainsi en est-il en particulier de l'obligation de disposer d'un responsable médical, de l'exigence de formation qui posera problème dans la mesure où il s'avère que les centres de formation créés récemment ne seraient pas encore pleinement opérationnels du côté francophone, de l'exigence de mise en conformité des ambulances dans un délai de douze mois qui nécessitera des investissements extrêmement importants pendant une période relativement courte.

Face à cette situation, madame la ministre, ne serait-il pas possible de rapporter, avant son entrée en vigueur, cette mesure adoptée par votre prédécesseur et d'engager une concertation avec les professionnels. Je sais d'ailleurs que vous les avez rencontrés récemment afin de dégager une solution qui soit plus praticable.

Je ne remets nullement en cause l'idée d'organiser le transport des personnes, mais il faudrait peut-être revoir les décisions prises afin de rendre celui-ci effectivement praticable sur le terrain, sans mettre en péril les sociétés ou les particuliers qui s'occupent de transport non urgent de patients couchés. Ainsi, l'objectif d'efficacité serait atteint tout en permettant la faisabilité de l'opération sur le terrain.

La présidente : La parole est à la ministre.

Mme Magda Aelvoet, ministre : Madame la présidente, je répondrai aux deux interpellateurs.

Il est vrai que l'arrêté royal fixant une réglementation organique et les normes auxquelles les services de transport non urgent de patients couchés doivent répondre pour être agréés comme service médico-technique lourd au sens de l'article 44 de la loi sur les hôpitaux, coordonné le 7 août 1987, a été adapté sur un certain

Magda Aelvoet

nombre de points en fonction des remarques formulées par le conseil d'Etat. Toutefois, toutes les remarques du conseil d'Etat n'ont pas été intégrées dans l'arrêté royal publié. Mais ceci est de la responsabilité politique de M. Colla.

Plusieurs recours ont été introduits, non seulement par le secteur concerné, mais également par la Communauté flamande, qui estime que cet arrêté se situe dans la zone grise entre le préventif et le curatif. La Communauté flamande estime donc que la compétence fédérale a été outrepassée.

Cet arrêté est donc en difficulté. Comme vous venez de le dire, j'ai eu un contact avec plusieurs acteurs, notamment des ambulanciers privés et des représentants de la Croix-Rouge. Nous sommes tous d'accord pour demander la suspension de cet arrêté afin de nous éviter d'être confrontés à des difficultés insurmontables. Celles-ci naîtraient tant sur l'aspect des compétences, qu'en ce qui concerne les exigences de formation telles que définies dans le cadre de cet arrêté, alors qu'aucun institut de formation ne propose le programme défini dans cet arrêté. A plusieurs niveaux, on nous dit que la mise en pratique de cet arrêté est impossible.

C'est la raison pour laquelle j'ai pris contact avec mon collègue Vandenbroucke, qui est co-responsable de cet arrêté, afin de faire le nécessaire pour que cet arrêté n'entre pas en vigueur. Donc, contrairement à ce que vous venez d'affirmer, il n'est pas trop tard puisque cet arrêté n'est pas en vigueur. Il devait entrer en vigueur le 1er novembre 1999. J'ai pris les initiatives nécessaires pour le suspendre.

Mais cela ne règle évidemment pas le fond des problèmes. Il est absolument nécessaire de clarifier davantage les compétences de chacun. C'est pourquoi j'ai prévu d'avoir des contacts avec mes homologues des communautés pour aboutir à un accord. Car il n'est rien de plus inutile que de prendre un arrêté qui sera ensuite cassé. Cela ne fait qu'augmenter les problèmes d'application.

A ce stade-ci, je ne puis toutefois pas vous dire quand nous aurons mis en commun tous les problèmes qui se posent quant à l'application de cet arrêté. Je répète donc que j'ai entrepris les démarches nécessaires pour que cet arrêté n'entre pas en vigueur d'une façon boiteuse.

J'organise également le contact politique avec les communautés et régions, afin de faire le point sur la situation et d'aboutir à un accord.

Monsieur Pieters, quant à lui, m'interroge une fois de plus sur ce fameux arrêt de la Cour de Cassation.

Ik maak een onderscheid tussen het juridische aspect van de zaak en de politieke vraagstelling die ik op lange termijn verder dien te onderzoeken.

Een eerste punt is het juridische aspect van de zaak. Ik wacht op een uitspraak van het hof van beroep dat na een arrest van Cassatie opnieuw een uitspraak moet vellen van een ander hof van beroep. Ik zal nagaan op welke wijze zij met de argumenten van het Hof van Cassatie omgaan.

Er zijn op het juridisch vlak geen nieuwe elementen in deze zaak die kunnen rechtvaardigen dat aan de basisbeginselen van het Wetboek van Koophandel wordt geraakt; dat valt ook buiten het strikte bevoegdheidsdomein van de minister van Volksgezondheid.

Bij navraag blijkt dat Het Rode Kruis zich zou kunnen neerleggen bij een uitspraak van het hof van beroep dat het ziekenvervoer wel kan worden beschouwd als een daad van koophandel, omdat het ziekenvervoer ook door Het Rode Kruis mag worden verricht vermits het niet dringend, liggend vervoer een bijkomstige of ondergeschikte handelsactiviteit is en omdat de opbrengsten uit het ziekenvervoer worden aangewend ter verwezenlijking van het niet-economisch oogmerk dat Het Rode Kruis als organisatie nastreeft. Het Rode Kruis ziet geen problemen op voorwaarde dat wordt aanvaard dat deze organisatie als bijkomstige activiteit hiermee verder kan gaan, zonder dat daarmee het hoofddoel, dat uiteraard van niet-economische aard is, in het gedrang komt. Integendeel, de inkomsten die Het Rode Kruis haalt uit deze activiteit worden opnieuw in de hoofdactiviteit geïnvesteerd.

U suggereert dat deze activiteiten een zodanig eigen specifiek karakter vertonen dat het besluit moet worden getrokken dat het niet zomaar onder de wetten op de koophandel valt.

Met de huidige gegevens en de juridische gronden waarover ik nu beschik, kan ik op die vraag nu geen meer fundamenteel antwoord geven. Ik ben het wel met u eens dat inzake de problematiek van het omgaan met niet-commerciële activiteiten in deze sector ook vrijwilligerswerk mogelijk moet zijn. Het is volgens mij zeer belangrijk dat het vrijwilligerswerk alle kansen moet kunnen behouden in deze zeer gecommercialiseerde wereld. Hoe de afbakening daarvan moet geschieden is een zaak waarop ik als minister van Volksgezondheid niet kan vooruitlopen.

Dit is een algemeen politiek probleem dat ook een aanpak vergt van de wetten op de koophandel. De regering zal moeten nagaan hoe ze de verschillende spelers op het terrein binnen een totaalconcept kansen kan blijven geven. U moet wel beseffen dat het onmogelijk is om de commerciële activiteit in deze sector uit te schakelen. We zitten hier natuurlijk wel weer met de grens tussen het commerciële en het sociale. Enerzijds moeten de wetten op de koophandel worden nageleefd, maar anderzijds moet het mogelijk blijven dat niet com-

Magda Aelvoet

merciële actoren een bijdrage leveren. Ik ben bereid deze zaak ten gronde te bekijken, maar ik kan op dit ogenblik niet meedelen hoe ver mijn engagement zal reiken. Deze zaak vergt immers overleg met mijn collega's.

La présidente : La parole est à M. Daniël Bacquelaine.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Madame la présidente, la réponse de Mme la ministre me satisfait pleinement. Elle adopte une mesure sage puisqu'elle suspend cet arrêté en attendant, d'une part, de trouver un accord de coopération avec les entités fédérées et, d'autre part, de pouvoir assurer la formation nécessaire pour appliquer cet arrêté.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mevrouw de voorzitter, de heer Pieters maakte een opmerking over de opvordering van ziekenwagens door burgemeesters. Men heeft me meegedeeld dat die opvordering noodzakelijk was aangezien verschillende gebieden niet werden aangedaan door privé-ambulancediensten. Zonder opvorderingen zouden zich dan ook ernstige problemen hebben voorgedaan op het vlak van volksgezondheid.

Ik weet niet op welke rechtsgrond deze opvorderingen steunen, maar het lijkt me vanzelfsprekend dat het belang van de patiënt centraal staat. Hij moet immers tijdig in een ziekenhuis geraken. Indien er voor dergelijke opvorderingen een rechtsgrond nodig is, moeten we nagaan in welke wetgeving we het gemakkelijkst een oplossing kunnen vinden. Ik moet dit aspect wel nader onderzoeken. U maakte er trouwens geen gewag van in uw vraag, mijnheer Pieters.

De voorzitter : De heer Danny Pieters heeft het woord.

De heer Danny Pieters (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik zou graag nog enkele opmerkingen formuleren. Ten eerste, ik heb vooraf duidelijk gezegd dat ik geen commentaar wenste over een gerechtelijke uitspraak. Ik kan het overzicht dat de minister over het verder verloop van het gerechtelijk onderzoek schetste dan ook niet als een antwoord op mijn vraag beschouwen.

Ten tweede antwoordde de minister dat de regering nog overleg moet plegen over de gevolgen van een wijziging van het Wetboek van Koophandel. Ik richtte mij met mijn vraag echter zowel tot de minister van Justitie als tot de minister van Volksgezondheid. Ik kan het antwoord van de minister bijgevolg niet aanvaarden. Ik verwijt de minister niets, maar ik vraag wel dat in het verslag wordt opgenomen dat de regering en de bevoegde ministers niet antwoorden op mijn vraag.

Ten derde beschouw ik het niet als een goede zaak dat de minimale normering van de kwaliteit van het ambulancevervoer wordt opgeheven. Natuurlijk zullen zowel de commerciële verenigingen als de kruisverenigingen waaraan deze verplichtingen werden opgelegd gelukkig zijn met deze opheffing. Dit neemt echter niet weg dat zieken binnenkort opnieuw kunnen worden vervoerd in corbillards en pickuptrucks. Met de huidige toestand gaan we dus terug naar af. Ik heb begrip voor de bevoegdheidsverdeling, maar laten we hier snel werk van maken. Zo niet, komen we terecht in een situatie waarin iedereen gelukkig is omdat er niets genormeerd is. Moet er misschien eerst een patiënt sterven omdat hij zozegzegd niet dringend moet worden vervoerd, vooraleer men ontdekt dat er een probleem rijst met betrekking tot de kwaliteit van het ambulancevervoer ? Blijkbaar is dit nodig vooraleer er in ons land iets in beweging komt.

Ten vierde heb ik niet vernomen wat het standpunt van de regering is over het uitvaardigen van een globale ambulancewet. Ik heb ook niet vernomen welke houding de regering zal aannemen met betrekking tot de wijziging van het Wetboek van Koophandel. Ik hoop dat het parlement alle vrijheid krijgt om initiatieven te ontwikkelen.

De voorzitter : Dit debat zal wellicht in de toekomst worden voortgezet aangezien ook de minister initiatieven heeft aangekondigd.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besluiten in uitvoering van de zogenoemde Pax Medica" (nr. 84)

Question orale de M. Luc Goutry à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les arrêtés pris en exécution de la Pax Medica" (n° 84)

De voorzitter : De heer Luc Goutry heeft het woord.

De heer Luc Goutry (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, tussen het strijdgewoel in wil ik even een korte, punctuele vraag stellen over de uitvoering van de Pax Medica. Er werden een aantal zaken afgesproken die in koninklijke besluiten zouden worden uitgevoerd. Er zijn reeds een aantal koninklijke besluiten verschenen, onder meer het koninklijk besluit van 16 juni 1999 over samenwerkingsakkoorden tussen huisartsen en specialisten, het koninklijk besluit over de evaluatie van de medische praktijkvoering en de samenstelling van

Luc Goutry

de afdeling artsen binnen de Hoge Raad voor de gezondheidsberoepen en een aantal koninklijke besluiten van 8 september 1999 ter uitvoering van de beruchte wet van 10 december 1997 over de Pax Medica.

Nochtans werd nog niet alles geregeld. Geneesheren zouden hun opleidingsjaren niet in rekening mogen brengen voor hun rustpensioen. De opleidingsjaren worden dus niet gelijkgesteld met normale gewerkte jaren die recht geven op pensioen. Rekening houdend met de bedoeling van de Pax Medica en het akkoord dat binnenkort zal worden gesloten, moet de inhoud van de Pax Medica zo goed mogelijk worden uitgevoerd. Mevrouw de minister, hoe ver staat het met dit onderdeel van de Pax Medica ? Wordt er een koninklijk besluit voorbereid ? Zo ja, wanneer zal het worden bekendgemaakt ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, mijnheer Goutry, het koninklijk besluit waarover u het hebt, dat de problemen moest regelen inzake de rust- en overlevingspensioenen van zelfstandigen en waarin ook de problemen van de geneesheren zouden worden geregeld, behoorde tot de bevoegdheid van minister Colla. Hij was immers tegelijkertijd minister van Volksgezondheid en van Pensioenen. Aangezien ik niet de minister van Pensioenen ben - dat is de heer Vandenbroucke - kan ik niet antwoorden op uw vraag. Ik kan u evenwel meedelen dat de heer Colla, in zijn hoedanigheid van minister van Pensioenen, de Koning nooit heeft verzocht dit koninklijk besluit te ondertekenen. Als gevolg van de nieuwe bevoegdheidsverdeling tussen de ministers worden de bevoegdheden van Volksgezondheid en Pensioenen niet in dezelfde persoon verenigd. Het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 december 1967, houdende het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen van zelfstandigen valt nu onder de verantwoordelijkheid van de minister van Pensioenen, met name de heer Frank Vandenbroucke.

De **voorzitter** : De heer Luc Goutry heeft het woord.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik dacht dat ik een zeer onschuldige vraag had gesteld, maar blijkbaar is dat niet het geval. Ik begrijp het niet goed. Het sluiten van de Pax Medica behoorde volkomen tot de bevoegdheid van de minister van Volksgezondheid. Uw voorganger, de heer Colla, heeft terzake onderhandeld. De eisen van de geneesheren waren hierin opgenomen en werden bekrachtigd in de wet van 10 december 1997. Als daaraan werd tegemoetgekomen, waren zij bereid de vrede te bewaren en de akkoorden en de conventies verder toe te passen. Nu blijkt een onderdeel van de wetgeving, belangrijk voor de assistenten-geneesheren, niet te wor-

den uitgevoerd omdat u niet bevoegd bent voor Pensioenen. Het gaat enkel om de erkenning van een periode van activiteit die later wordt gelijkgesteld met arbeid. Op zich heeft dit geen enkele implicatie op de pensioenwetgeving. Op het ogenblik dat die jaren worden gelijkgesteld, vallen ze onder de gewone pensioenwetgeving. Er moet dus in de pensioenwetgeving niets veranderen om dit te kunnen regelen. Enkel de periode moet worden gelijkgesteld met een periode van normale arbeid, die recht geeft op pensioen. Het gaat hier immers om de uitvoering van de Pax Medica. Aangezien hij bij wet is vastgelegd, veronderstel ik dat hij tot de overgenomen bevoegdheden van deze regering behoort, tenzij ik het verkeerd voor heb.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer Goutry, niet alle onderdelen van de Pax Medica behoren tot de bevoegdheden van de minister van Volksgezondheid. Ik heb daaromtrent contact gehad met de directie van de geneeskundepraktijk, die mij in alle duidelijkheid heeft gezegd dat de kwestie van de gelijkstelling moet worden geregeld in het koninklijk besluit van 22 december 1967, houdende het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen van de zelfstandigen. Mijnheer Goutry, overigens zou ik er willen op wijzen dat u zelf in uw vraag zeer duidelijk zegt dat het om dat bepaalde koninklijk besluit gaat en om geen ander.

De heer **Luc Goutry** (CVP) : Mevrouw de minister, ik weet niet goed hoe we dit verder zullen aanpakken. Deze materie is dus mee opgenomen in de Pax Medica. Ik wil aannemen dat u dat koninklijk besluit niet hoeft uit te werken, maar ik verwachtte dat u tenminste zou hebben gezegd dat u er als minister van Volksgezondheid op staat dat de Pax Medica wordt uitgevoerd. U had kunnen antwoorden dat u zich in verbinding ging stellen met uw collega om erop aan te dringen dat dat koninklijk besluit wordt geregeld.

Minister **Magda Aelvoet** : Dit is een zware uitspraak. Ik zal minister Vandenbroucke op de hoogte brengen van de standpunten van de heer Goutry.

Mijnheer Goutry, u hebt gevraagd een stand van zaken mee te delen.

Ik heb geantwoord dat ik dit niet kan uitvoeren.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de ondertekening van de Conventie voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde" (nr. 121)
- de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de ondertekening van de Conventie voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde" (nr. 177)
- de heer Etienne De Groot aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de Conventie inzake de rechten van de mens en bio-geneeskunde van de Raad van Europa" (nr. 206)

Questions orales jointes de :

- M. Jo Vandeurzen à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la signature de la Convention sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 121)
- M. Koen Bultinck à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la Convention sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 177)
- M. Etienne De Groot à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la Convention du Conseil de l'Europe sur les droits de l'homme et la biomédecine" (n° 206)

De **voorzitter** : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de problematiek is niet nieuw.

In 1996 heeft het comité van ministers van de Raad van Europa de tekst van het Verdrag inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde goedgekeurd. Deze belangrijke tekst werd aan de lidstaten ter ondertekening en ratificatie voorgelegd.

Het verdrag over bio-ethische kwesties is een bijzonder belangrijk document dat een basis kan zijn om een regelgeving uit te werken inzake de problematiek van de menselijke waardigheid versus de bio-geneeskunde.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de Senaat diepgaande debatten gevoerd over een aantal ethische problemen. Ik hoop dat we deze discussies niet opnieuw gaan voeren. De Senaat heeft de grote vraagstukken inzake samenlevingsvormen behandeld.

Op 9 juli 1998 keurde de Senaat terzake een resolutie goed die tot doel heeft de Belgische regering die zich bij de goedkeuring van de tekst heeft onthouden, aan te manen de tekst alsnog te ondertekenen. De tekst behandelt onder meer de problematiek van de bescherming van het embryo en het verbod op wetenschappelijk onderzoek op een embryo. De resolutie dringt er eveneens op aan dat de regering een regelgeving terzake uitwerkt.

De CVP-Senaatsfractie heeft de regering aangemaand het Verdrag te ondertekenen.

Voormalig minister Colla voerde aan dat de Belgische regering het Verdrag niet had goedgekeurd omwille van een aantal knelpunten onder meer inzake de afwezigheid van een regelgeving inzake de medisch begeleide bevruchting en de bescherming van het embryo en de daaraan verbonden discussie over de toelaatbaarheid van wetenschappelijk onderzoek op een embryo.

Mevrouw de minister, het Verdrag bevat echter andere belangrijke bepalingen zoals de noodzakelijke wilsuitdrukking van de patiënt, bepalingen inzake de bio-geneeskunde, de privacy en de patiëntenrechten.

Mevrouw de voorzitter, de heer De Groot heeft als Vlaams parlements lid voormalig minister-president Van den Brande over deze problematiek ondervraagd. minister-president Van den Brande heeft geantwoord dat de Vlaamse regering geen bezwaar had tegen een grondig debat. Bovendien heeft hij bevestigd dat de Vlaamse regering de elementen uit het Verdrag zou goedkeuren die tot haar bevoegdheidsdomein behoren zodat de federale regering het Verdrag zou kunnen ondertekenen.

Het Verdrag laat toe dat een lidstaat bezwaren heeft tegen een aantal deelaspecten van het Verdrag.

Tijdens deze nieuwe legislatuur moet worden gepolst naar de intenties en de standpunten van de regering omtrent deze belangrijke problematiek.

Uit de informatie waarover ik beschik blijkt dat 28 Staten de tekst van het Verdrag goedkeurden en, gelet op wie zijn goedkeuring gaf, is het duidelijk dat zulks weinig te maken had met socialistische, liberale of zelfs christelijke ideologieën, maar dat heel wat Europese landen de inhoud van deze tekst beschouwen als de basis inzake ethische normering. De niet-goedkeuring van het Verdrag getuigt helemaal niet van progressiviteit noch van bezorgdheid omtrent de bescherming van de menselijke waardigheid.

Momenteel werd het Verdrag reeds door zes landen geratificeerd, waarvan vijf landen lid zijn van de Raad van Europa, wat betekent dat werd voldaan aan de voorwaarden om het Verdrag uitvoerbaar te maken. Immers, vijf ratificaties van lidstaten volstaan. Het Verdrag zal aldus in werking treden op 1 december 1999.

Jo Vandeurzen

Ik had graag het standpunt van de regering terzake gekend. Zal de regering de conventie ondertekenen? Zelfs daarover bereikte België geen consensus.

Wat de problematiek van de bescherming van het embryo betreft werd tijdens de vorige legislatuur zowel in de Kamer als in de Senaat gezocht naar een consensus omtrent een wetgevend initiatief. Ik hoop trouwens dat voor alle ethische thema's een Octopusconsensus zal worden gevonden, al twijfel ik eraan. Is de regering zinnen terzake nieuwe initiatieven te nemen? In dat verband werd gepoogd het koninklijk besluit van minister Colla, over reproductieve geneeskunde, waarin de programmatie en de erkenningscriteria voor een centra voor begeleide bevruchting werd vastgelegd, te vernietigen. Trouwens, mocht ik een inventaris maken van alle initiatieven dienaangaande die men tracht uit te stellen of te vernietigen, dan zou dat een lijvig bundel zijn.

Hoe dan ook, ik had graag geweten of het thans de bedoeling is terzake initiatieven te nemen en zo ja, wanneer? Tijdens de vorige legislatuur was men op dit terrein al ver gevorderd en werden er reeds hoorzittingen georganiseerd, waarvan in de Senaat een rapport werd ingediend.

Zal de minister ook op andere punten van de conventie regelgevend optreden of voorstellen doen of voorzien in een specifieke Belgische regeling?

Ik verwacht van de minister dus een standpunt omtrent de ondertekening van de conventie, over de bescherming van het embryo en inzake andere punten van het Verdrag.

- *Voorzitter* : de heer **Philippe Seghin**

De **voorzitter** : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag handelt eveneens over de conventie voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde.

In de regeringsverklaring wordt bepaald: "De bio-wetenschap en de bio-geneeskunde hebben de voorbije jaren een onwaarschijnlijke vooruitgang geboekt. Fundamenteel ingrijpen op het menselijk zijn is mogelijk geworden. Toch is men er in ons land niet in geslaagd te voorzien in een degelijke wet en regelgeving die passen in een pluralistische, moderne en democratische maatschappij". Wat verder staat te lezen: "Het parlement moet zijn volle verantwoordelijkheid opnemen wat deze thema's betreft en het zou moeten gebeuren op basis van ieders individueel geweten en overtuiging". Nog wat verder staat te lezen: "Specifiek met betrekking tot het thema bio-ethiek en de vorig jaar in de Senaat goedge-

keurde resolutie over het verdrag voor de rechten van de mens en de bio-geneeskunde, wat het onderzoek specifiek op embryo's in vitro betreft, kunnen de standpunten van het raadgevend comité voor de bio-ethiek als basis dienen".

Vandaar, mevrouw de minister, dat wij willen polsen naar uw intenties omtrent een aantal bio-geneeskundige dossiers.

Wij stellen vast dat het gebrek aan een wettelijk kader inzake een aantal bio-geneeskundige toepassingen als het ware een vacuüm creëert dat uiteindelijk willekeur en misbruik niet uitsluit.

De leemten in de bestaande wetgeving vormden ook de voornaamste oorzaak van het feit dat de vorige Belgische regering, in tegenstelling tot de regering van 22 andere Europese landen, niet overging tot de ondertekening van de Conventie inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde. Daarnaast vormde voor de vorige Belgische regering ook nog het artikel 18 van de Conventie een obstakel voor de ondertekening ervan. In dat artikel wordt immers bepaald dat de ondertekenende lidstaten van de Raad van Europa zich akkoord verklaren met het principe dat de creatie van menselijke embryo's voor wetenschappelijke doeleinden verboden moet zijn.

Sommige wetenschapslui en politici stellen de vrijheid van het wetenschappelijk onderzoek voorop en vinden om die reden dat de Conventie op dat vlak te verregaand is. Anderen wijzen er dan weer op dat de creatie van embryo's voor wetenschappelijke doeleinden eigenlijk niet kan omdat het volgens hen een schending is van de waardigheid van het menselijke leven.

Dat er inderdaad grote verdeeldheid is en blijft onder wetenschapslui, mochten wij hier vorig jaar nog vaststellen, toen de commissie voor de Volksgezondheid op 20 oktober 1998 een hoorzitting hield, meer specifiek over de problematiek van de overtallige embryo's die ontstaan bij allerlei processen van medisch begeleide voortplanting, onder andere bij in vitro-fertilisatie. Doordat er tot op dat ogenblik in België geen wettelijke regeling voor het onderzoek op embryo's bestond, kon de Belgische regering zich niet beroepen op artikel 36 van de Conventie. Dit artikel laat specifiek een aantal ondertekenende partijen toe om voorbehoud te maken bij sommige bepalingen van het Verdrag indien de reeds bestaande nationale wetgeving strijdig is met deze bepalingen.

Voor het Vlaams Blok is het onaanvaardbaar dat de nalatigheid van de Belgische wetgever hier als excuus zou worden ingeroepen om de Conventie niet te ondertekenen. Wij stellen vast dat er maatschappelijk een grote consensus bestaat over het feit dat misbruik van embryonaal onderzoek voor financiële of andere doeleinden tot elke prijs moet worden vermeden. Het Vlaams Blok vindt dan ook dat de goedkeuring van de principiële

Koen Bultinck

uitgangspunten van de Conventie onontbeerlijk is. De Conventie biedt de nodige waarborgen tegen mogelijke uitwassen van de bio-geneeskunde, daar ze duidelijk de primauteit van het menselijk wezen poneert. Het belang en het welzijn van de mens moet voorrang hebben op het louter belang van de maatschappij of van de wetenschap. De Conventie onderstreept de noodzaak van het respect voor het menselijk leven, als individu of deel uitmakend van de menselijke soort. Op die manier wordt trouwens verhinderd dat, in naam van de vrijheid van de wetenschap, de vrijheid en de waardigheid van de mens zouden worden aangetast. Het Vlaams Blok is dan ook blijvend van oordeel dat de Belgische regering zo snel mogelijk deze Conventie alsnog dient te ondertekenen.

Mevrouw de minister, hierbij had ik uiteraard graag een aantal zeer concrete vragen gesteld.

Ten eerste, wat is er gebeurd met de vraag van de Senaat om haar aanbevelingen, zoals geformuleerd in de resolutie betreffende het Verdrag van de Raad van Europa inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde, wat het onderzoek specifiek op embryo's in vitro betreft, vóór 31 december 1998 in een wet om te zetten ?

Ten tweede, overweegt de nieuwe regering wetgevende initiatieven op het vlak van de bio-geneeskunde, of is de regering de mening toegedaan dat de enkele koninklijke besluiten, die nog door uw voorgangers Colla en De Galan werden uitgevaardigd met betrekking tot zorgprogramma's inzake reproductieve geneeskunde, kunnen volstaan ? Als de regering inderdaad van plan is ruimere initiatieven te nemen, zouden wij uiteraard graag weten welke initiatieven en welke tijdstabel men daarop plaatst.

Ten derde, welke houding neemt de regering aan met betrekking tot de creatie van menselijke embryo's voor wetenschappelijk onderzoek, met andere woorden het beruchte artikel 18 van de Conventie ?

Ten vierde, mevrouw de minister, u hebt in een interview met De Standaard van 8 oktober jongstleden verklaard dat de goedkeuring van de Conventie inzake mensenrechten en bio-geneeskunde een dringend dossier is. Vandaar uiteraard een vrij logische vraag : wat is de huidige regering van plan ? Is ze inderdaad van plan om toch nog over te gaan tot de ratificatie van bovengenoemde Conventie ?

De **voorzitter** : De heer Etienne De Groot heeft het woord.

De heer **Etienne De Groot** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, aangezien blijkbaar drie leden vragen hebben met betrekking tot hetzelfde onderwerp en gezien het feit dat ik als derde spreker het woord krijg, zal u het mij vergeven wanneer ik sommige feiten nogmaals herhaal.

Mevrouw de minister, op 4 april 1997 ondertekenden 21 van 40 lidstaten van de Raad van Europa de Conventie inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde. Omwille van een gebrek aan consensus over het artikel 18 van de Conventie, dat handelt over het onderzoek op embryo's, kon België de Conventie niet ondertekenen. Hoewel artikel 36 van de Conventie de lidstaten de mogelijkheid biedt bij de ondertekening van de Conventie voorbehoud te maken voor één artikel wanneer de bestaande nationale wetgeving in strijd is met het desbetreffende artikel, kon België, door een gebrek aan Belgische wetgeving terzake, dit artikel niet aanwenden en bijgevolg niet overgaan tot de ondertekening van de Conventie.

In de Senaat werd op 9 juli 1998 een voorstel van resolutie goedgekeurd betreffende het verdrag van de Raad van Europa inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde wat het onderzoek van embryo's betreft. De maandenlange besprekingen in de commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat, die geleid hebben tot het concipiëren van dit voorstel van resolutie, maakten duidelijk dat met betrekking tot de problematiek van het onderzoek op embryo's een groot juridisch vacuüm heerst. Het onderzoek op embryo's gebeurt in België in de centra voor menselijke erfelijkheid en de centra voor medisch begeleide voortplanting waarvan er in ons land respectievelijk 9 en 35 zijn.

De sector van de centra voor menselijke erfelijkheid is geregeld door het koninklijk besluit van 14 december 1987; de sector van de centra voor de medisch geleide voortplanting ontbeert daarentegen een wettelijke omkadering. Controle op de kwaliteit van de dienstverlening van de medische praktijk is bijgevolg onbestaande.

Tevens moet een wetgeving worden geconcipeerd die bepaalt welke de bestemming kan zijn van de overtallige embryo's die binnen het kader van een in vitro-behandeling worden aangemaakt, maar niet worden ingeplant. Hierbij moeten duidelijk omschreven ethische voorwaarden worden bepaald met betrekking tot het vernietigen van het embryo, het anoniem ter beschikking stellen van het embryo voor een ander koppel en het ter beschikking stellen van het embryo voor de wetenschap. Daarnaast moet een wettelijke omkadering worden gecreëerd inzake de research op embryo's. Hierin moet onder meer worden bepaald dat onderzoek op embryo's tot het strikt noodzakelijke wordt beperkt en slechts is toegelaten indien de vereiste resultaten langs geen andere weg, zoals met proeven op dierlijke embryo's of ander celmateriaal, kunnen worden verkregen.

Graag kreeg ik van de minister een antwoord op de volgende vragen. Welke initiatieven zal ze nemen met betrekking tot de centra voor medisch begeleide voortplanting en meer bepaald inzake de programmatie van de centra, het bepalen van kwaliteitsnormen en het

Etienne De Groot

organiseren van de controle op de dienstverlening ? Zal de minister initiatieven nemen om een wettelijk kader te creëren voor het statuut van de overtallige embryo's die bij een in vitro-behandeling worden aangemaakt, maar niet worden ingeplant ? Zal de minister initiatieven nemen om een wettelijke kader uit te werken inzake de research op embryo's ? Binnen welk tijdsbestek meent de minister deze initiatieven te nemen ? Binnen welk tijdsbestek zal België volgens de minister kunnen overgaan tot het ondertekenen van de Conventie inzake de rechten van de mens en de bio-geneeskunde van de Raad van Europa ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer de voorzitter, vele collega's hebben er reeds op gewezen dat de conventie inzake bio-ethiek ondertussen het vereiste aantal ratificaties heeft bereikt en op 1 december aanstaande in werking zal treden in de landen die ze hebben ondertekend en geratificeerd. Voor bijzonderheden omtrent de redenen waarom België de conventie niet heeft ondertekend, verwijs ik uiteraard naar het tweede advies van het raadgevend comité voor de bio-ethiek, dat uitgebreid werd geciteerd in de Senaatsresolutie.

Met betrekking tot het aantal landen die de conventie hebben ondertekend is het belangrijk om erop te wijzen dat een aantal Europese landen die ook ernstige ethische standaarden hanteren, de conventie niet hebben ondertekend. Ik denk hierbij aan landen als Duitsland, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk, Ierland en zelfs de Heilige Stoel.

De inperking van het onderzoek op embryo's vormde de grote struikelblok voor de Belgische ondertekening van de conventie. Artikel 18, paragraaf 2, stelt een verbod in op het creëren van embryo's voor onderzoeksdoeleinden. Momenteel worden vooral overtallige embryo's van IVF-centra gebruikt. Door de verfijning van de IVF-technieken zullen er steeds minder overtallige embryo's zijn. Daarom wordt in een aantal kringen het belang van embryo's die speciaal voor onderzoeksdoeleinden worden gecreëerd, als zeer vitaal gezien.

De conventie voorziet inderdaad in de mogelijkheid ze te ondertekenen en een voorbehoud te maken bij één of ander onderdeel. De moeilijkheid bestaat er echter in dat indien men een voorbehoud maakt, men moet beschikken over een ter zake sluitende nationale wetgeving. Ik citeer nu uit de Franse tekst : 'Tout état et la Communauté Européenne peuvent, au moment de la signature de la présente convention ou du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, formuler une réserve au sujet d'une disposition particulière de la convention dans la mesure où une loi, alors en vigueur sur son territoire, n'est pas conforme à ces dispositions'.

Dat vormt nu net ons probleem. Verscheidene landen, waaronder Denemarken en Turkije, hebben van dit recht gebruik gemaakt. Noch in het raadgevend comité van de bio-ethiek, noch in de senaatsresolutie van 1998 werden voldoende eensgezinde standpunten geformuleerd over de verschillende houdingen inzake de delicate problemen betreffende onder andere de embryo's. Daardoor kon de vorige regering binnen de door de resolutie gestelde termijn bij wet de mogelijkheid niet scheppen om de conventie te ondertekenen met voorbehoud.

Mijnheer Bultinck, u had uw vraag over de senaatsresolutie beter gesteld aan de vorige regering. Op basis van de toenmalige resolutie had ze de zaak voor 31 december moeten klaren. Ze heeft dat niet gedaan. Hetzelfde antwoord geldt uiteraard ook voor de heer Vandeuren. Zolang België de conventie niet heeft ondertekend, kan het aanvullend protocol, dat een verbod op menselijke klonering inhoudt, niet worden ondertekend. Het één hangt uiteraard met het andere samen.

Zoals de heer Bultinck terecht heeft gezegd, heeft deze regering bij de regeringsonderhandelingen de duidelijke keuze gemaakt de regeringsmacht niet te gebruiken om een beslissing in de ene of andere zin door te drukken. We laten aan het parlement de volle bevoegdheid. Ik was bij die onderhandelingen aanwezig en weet dus waarover ik spreek.

Het parlement moet ter zake initiatieven nemen. Uiteraard zal ik, telkens men het mij vraagt, deelnemen aan de werkzaamheden. Het klopt in geen geval dat de regering de zaak in handen neemt waarbij ze vanuit haar meerderheidspositie haar wil oplegt. Ik wijs erop dat in een ander delicaat dossier, namelijk de abortuskwestie, waarover men het op regeringsniveau jarenlang niet eens raakte, de toenmalige Senaat het initiatief nam en een behoorlijke wetgeving opstelde. Ik heb toen zelf in de Senaat daaraan mijn medewerking verleend.

Er waren ook een aantal vragen over de twee koninklijke besluiten over de organisatie van de reproductieve geneeskunde. Er zijn nog andere dan de twee koninklijke besluiten van 1999 waarnaar men verwijst. Er is ook nog het koninklijk besluit van 1987 over de centra voor menselijke erfelijkheid. In dat kader zijn er ook aspecten die te maken hebben met de bescherming van embryo's. Het is niet correct enkel de koninklijke besluiten van 1999 aan te halen.

Door deze laatste worden er enkel twee aspecten geregeld, namelijk de organisatie van de reproductieve geneeskunde in ons land voor zowel de proclamatiecriteria als voor wat de normen betreft waaraan het zorgprogramma moet voldoen. Door heel uitdrukkelijk verplichtingen in verband met wetenschappelijk onderzoek

Magda Aelvoet

en voorwaarden en technieken in verband met het creëren van embryo's in te voegen, zou men juridisch aan de voorwaarden voor het voorbehoud bij de toetreding van de conventie kunnen voldoen.

Het zou echter veel correcter zijn in een delicate materie als deze de wetgever te laten optreden.

Ik verklaar me bereid ten volle mee te werken aan de verdere uitvoering van een parlementaire resolutie, die deze van de Senaat van 1998 zou bevestigen of herformuleren. Tenslotte stelt de regeringsverklaring uitdrukkelijk dat het belang van patiëntenrechten en de noodzaak van een regelgeving moeten worden aangepakt. Naar aanleiding van de vorige vraag heb ik aangekondigd een wetgeving te zullen opstellen, die de patiëntenregeling wettelijk omschrijft. Deze zal een uitgangspunt vormen voor een volledige wetgeving over de volksgezondheid. Dit was de vraag van de heer Vandeurzen in verband met de te centrale positie die de achterhaalde wetgeving op de ziekenhuizen op dit ogenblik bekleedt. Dit is een werk van lange adem waarbij zal worden voortgebouwd op hetgeen tijdens de vorige legislatuur in het parlement reeds werd gedaan.

De voorzitter : De heer Jo Vandeurzen heeft het woord.

De heer **Jo Vandeurzen** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord. Onze fractie heeft de grootste moeite om de logica te begrijpen die de minister naar voren brengt. Voor sommige thema's hoeft de regering zich blijkbaar niet te engageren, het behoort tot de vrij ruime discussie van het parlement. Als dit niet gebeurt, zoals bij de wetgeving op de bescherming van het embryo, is dit het probleem van het parlement. De regering zal wel assistentie verlenen, maar zelf hieromtrent geen initiatief nemen. Waarom geldt deze redenering voor het embryo en niet bijvoorbeeld voor de patiëntenrechten ? Waarom wel voor drugs en niet voor andere initiatieven die de regering neemt ? Het parlement heeft inderdaad op alle vlakken het laatste woord, dat is evident. Men moet zich aan de Grondwet houden, wat de scheiding der machten betreft. Het argument blijft nochtans goedkoop. Gebeurt er niets, moet dit maar onder elkaar worden opgelost. Een verdrag wordt door de regering ondertekend. Dit behoort tot de expliciete bevoegdheden van de regering. Er kan geen verdrag in ons land tot stand komen, indien dit niet zou plaatsvinden. Nadien gebeurt de ratificatie door het parlement. Natuurlijk ga ik akkoord - het was een open debat in de Senaat - met een prealabele discussie over de wetgeving betreffende de bescherming van het embryo, maar het ontslaat de regering niet van ondersteuning van het initiatief. De vorige regering heeft het initiatief zelf naar zich toegetrokken. minister Colla zou hierover een ontwerp indienen. Vandaar mijn verwondering als u zegt dat het uw probleem niet is. Het is een zeer belangrijk

verdrag. Het is een samenspel van wetgever en regering. Er zijn in de Senaat hieromtrent zeer constructieve gesprekken gevoerd. Wat de bescherming van het embryo betreft, werd een pakket krijtlijnen met een grote consensus vervaardigd. Ik hoop op eenzelfde consensus tijdens deze legislatuur in deze debatten. We zullen hieromtrent zeker een initiatief nemen. We zullen in de Senaat naar de interesse van de collega's peilen zodat de belangrijke randvoorwaarde die de Belgische regering heeft opgeworpen bij de goedkeuring van de tekst van het verdrag, kan worden opgeheven en België dit verdrag kan ondertekenen.

De voorzitter : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, we stellen vast dat de regering rond de hete brij tracht heen te lopen. De regering tracht haar verantwoordelijkheid door te schuiven naar het parlement. Op geen enkel bio-ethisch dossier zullen echte initiatieven worden genomen. We hebben geen enkele keuze en zullen dan ook ons resolutievoorstel dat we tijdens de vorige legislatuur hebben geformuleerd, opnieuw indienen.

De voorzitter : De heer Etienne De Groot heeft het woord.

De heer **Etienne De Groot** (VLD) : Mijnheer de voorzitter, mijn repliek zal enigszins anders zijn dan deze van de vorige collega's. Ik waardeer dat in het huidige regeerakkoord werd opgenomen dat men het parlement inzake ethische kwesties zijn vrijheid laat. Men mag echter niet vergeten dat, indien wij ten opzichte van heel wat andere Europese landen een achterstand hebben opgelopen, dit te wijten is aan een regering die zich in vorige regeerperiodes een slechte schoonmoeder heeft getoond en elk debat onmogelijk maakte. Het parlement dient in elk geval ook zijn verantwoordelijkheid op te nemen en moet opkomen voor wat de essentie van ons "zijn" raakt en moet tot een zo ruim mogelijke consensus komen. Moet men bijvoorbeeld bij centra voor menselijke voortplanting inzake kwaliteitscontrole en eventuele commerciële doeleinden niet normerend optreden bij koninklijk besluit ? Ik denk dat dit in de regering kan gebeuren. Voor het overige moeten wij in het parlement onze verantwoordelijkheid opnemen en eventueel een werkgroep oprichten zoals dit in de Senaat werd gedaan, waarbij men moet trachten bij delicate punten de resolutie die in de Senaat werd goedgekeurd te gebruiken als aanzet voor verder wetgevend werk in deze Kamer.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer de voorzitter, collega's, wat mij betreft komt het nogal ongeloofwaardig over om hier, na honderd dagen, de nieuwe regering te

Magda Aelvoet

bekritisieren voor het ondertekenen van een conventie die de vorige regering pas na meer dan een jaar heeft ondertekend. Door het gebrek aan een consensus rond een aantal essentiële gegevens in verband met het beschermen van embryo's, is men hiertoe niet kunnen overgaan aangezien het bestaan van een nationale wetgeving hiervoor een vereiste was. Bovendien is het niet omdat het parlement het laatste woord heeft, dat het op geen enkel terrein het eerste woord zou kunnen hebben. Het ene sluit het andere absoluut niet uit. Ook is het zo dat in het koninklijk besluit op de reproductieve geneeskunde ook kwaliteitseisen opgenomen zijn. Ik neem echter nota van de opmerking van collega De Groot dat op het vlak van de kwaliteitscontrole toezicht moet worden gehouden. Mochten er problemen zijn, dan moeten deze gesignaleerd en opgelost worden.

- *Voorzitter* : mevrouw **Yolande Avontroodt**

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- mevrouw **Frieda Brepoels** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besmetting van conservenblikken door chemische stoffen" (nr. 123)

- de heer **Koen Bultinck** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de besmetting van conservenblikken door chemische stoffen" (nr. 139)

Questions orales jointes de :

- Mme **Frieda Brepoels** à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la contamination des boîtes de conserves par des produits chimiques" (n° 123)

- M. **Koen Bultinck** à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "la contamination des boîtes de conserves par des produits chimiques" (n° 139)

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, eind vorige maand verscheen in de pers een onderzoek van Test Aankoop dat het voedsel in zeven op tien conservenblikken besmet zou zijn door chemische stoffen afkomstig van de bescherm laag die aan de binnenkant van het blik is aangebracht, precies om de corrosie van het metaal te voorkomen. Dit was een heel onthutsende vaststelling, te meer dat reeds drie jaar geleden door de Zwitserse

eetwareninspectie louter toevallig werd ontdekt dat bepaalde elementen van deze coating in het voedsel kunnen belanden. Die vernislaag werd ontleed. Daaruit bleek dat twee bestanddelen, twee soorten ethers, BADGE en BFDGE, graag van het blik naar het voedsel migreren. Beide stoffen zijn mogelijk kankerverwekkend, maar dat is nog niet bewezen.

Mevrouw de minister, uit uw eerste reactie in de pers bleek dat het Belgisch wetenschappelijk instituut voor volksgezondheid al jaren controles uitvoert op deze producten. De resultaten zouden telkens aan de Eetwareninspectie worden overgemaakt. U zei dat die stoffen zelden of slechts in geringe mate in de voedingswaren aanwezig waren. Ze overschreden de norm slechts lichtjes, zodat er volgens u geen reden tot paniek was. U wees erop dat de giftigheid van de gewraakte bestanddelen nooit werd bewezen.

Mevrouw de minister, men zou van Volksgezondheid toch mogen verwachten dat de redenering andersom wordt gemaakt. Nieuwe stoffen zouden pas mogen worden gebruikt wanneer de onschadelijkheid ervan bewezen is.

Men wijst graag naar Europa, waarschijnlijk niet onterecht. Er is niets dat ons belet om een eigen specifieke wet te ontwikkelen voor het gebruik van chemische stoffen als bescherm laag voor blik, temeer daar er ernstige aanwijzingen zijn dat beide stoffen zelfs nieuwe verbindingen zouden kunnen vormen met het blikvoedsel of zelfs in het lichaam van de consument.

Van het eerste product, BADGE, werd de toxiciteit geëvalueerd. De concentratie werd vastgesteld op maximaal 1 mg per kg voor eetwaren in plastic verpakt. In het onderzoek van Test Aankoop werd aangetoond dat die concentratie voor conserven in de meeste gevallen overtrokken wordt.

Voor het tweede bestanddeel BFDGE zou het nog erger zijn. Dit product zou zelfs helemaal niet voorkomen op de lijst van toegelaten producten. Volgens het onderzoek van Test Aankoop komt het toch in ongeveer 65% van de conserven voor.

Mevrouw de minister, wij mogen toch niet langer op dergelijke lichtzinnige wijze met onze volksgezondheid omspringen. Ik ben blij dat wij via de pers mochten vernemen dat u reeds stappen hebt gezet in de richting van bijkomend onderzoek, met een aantal reeds gekende resultaten tot gevolg.

Het is toch bevreemdend dat officiële diensten reeds jaren onderzoek doen, ook heel wat dossiers en zaken volgen, maar dat pas tot actie wordt overgegaan als buitenstaanders - consumentenorganisaties, de pers, parlementsleden of andere burgers - wijzen op ontoelaatbare situaties.

Frieda Brepoels

Mevrouw de minister, graag had ik van u vernomen wanneer u welke opdracht hebt gegeven aan de Eetwareninspectie voor de bijkomende analyses, die blijkbaar zijn uitgevoerd. Gebeurde dit enkel op producten die Test Aankoop testte? Over hoeveel stalen spreken wij dan? Op hoeveel verschillende producten werden ze uitgevoerd? Wat waren de officiële resultaten van deze analyses? Zal België verder onderzoek gelasten en studies opzetten inzake deze belangrijke problematiek? Bent u bereid een specifieke wet uit te werken met betrekking tot het gebruik van chemische stoffen als bescherm laag voor blik in ons land? Hoe kunt u de consument op een correcte manier informeren en adviseren in afwachting van die wettelijke regeling en/of meer onderzoek terzake?

De voorzitter : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, blijkbaar komt er geen einde aan de nieuwe onthullingen over trieste praktijken in de voedingssector. De dioxinecrisis maakte zelfs het kleinste kind duidelijk dat er in België de afgelopen jaren op het vlak van voedselveiligheid totaal geen beleid bestond. Als Vlaams-Blokkers verwondert ons dat ook niet. Een snel en efficiënt beleid is op Belgisch niveau per definitie onmogelijk. De dioxinecrisis maakte dit voor iedereen duidelijk. De diensten die controle moesten uitvoeren op de voedselkwaliteit werkten elkaar tegen, volgens het gekende patroon. In die zin is de voedselcrisis die ons land op dit moment doormaakt, niet alleen een zaak van voedselveiligheid - en dus van volksgezondheid - maar veeleer een zaak van politiek falen van een overheidsapparaat dat niet bij machte is om daadwerkelijk controles op het terrein uit te voeren. Blijkbaar worden nu een voor een de dekseltjes van de stinkende potjes gelicht. Na de dioxinecrisis waren er problemen met de inhoud van bepaalde Colablikjes. Nog wat later bleek dat zuiveringsslib van slachthuizen terug in de voedselketen terechtkwam. Ruim veertien dagen geleden was er de berichtgeving betreffende eventuele kankerverwekkende stoffen in conservenblikken. Deze keer zou het concreet gaan om een onderzoek van de verbruikersorganisatie Test Aankoop, waaruit blijkt dat 70% van de conservenblikken besmet zou zijn met chemische stoffen die mogelijk kankerverwekkend zijn. Concreet is er een probleem met de vernislaag aan de binnenkant van de conserven, die bewerkt is met bestanddelen die de stoffen BADGE en BDFGE bevatten. Het onderzoek van Test Aankoop had betrekking op vijf Europese landen en maakte ieder van ons duidelijk dat voedselveiligheid wel degelijk een Europees probleem is.

Mevrouw de minister, het is bijzonder duidelijk dat we ook in dit dossier moeten vaststellen dat u echt met een communicatieprobleem zit. De berichten over het pro-

bleem met besmette conserven verschenen voor het eerst in de pers op 30 september. Een dag later konden wij in de kranten lezen dat de Europese Commissie eerder geruststellend reageerde op deze studie van Test Aankoop. Hierbij werd verwezen naar een wetenschappelijk advies, dat zegt dat er geen bewijzen zijn dat de betrokken stoffen systematisch kankerverwekkend zijn. In de kranten van het weekend van 2 en 3 oktober konden we uw verklaring lezen. U zei dat de Eetwareninspectie nooit genoodzaakt is geweest producten uit de rekken te nemen omwille van toxiciteit van voedsel in blik, veroorzaakt door vernis aan de binnenkant. Toen wij in de kranten van 15 oktober lazen dat toch twee soorten sardines in blik uit de handel werden genomen, na een rapport van de Eetwareninspectie waaruit bleek dat de binnenbekleding wel degelijk een aantal chemische stoffen zou bevatten die zich afscheiden, werd u als minister compleet onderuit gehaald. Uiteraard werden de merknamen van de betrokken producten nog niet prijsgegeven. Op die concrete gegevens moesten we nog enkele dagen wachten, meer bepaald tot gisteren, 18 oktober, toen we eindelijk te weten kwamen welke concrete producten uit de rekken werden genomen. Mevrouw de minister, ik moet u feliciteren; dit kan tellen als voorbeeld van snelle en efficiënte berichtgeving.

Ondanks mijn cynische houding met betrekking tot uw beleid - uw persbeleid in het bijzonder - had ik u toch nog graag een aantal verduidelijkingen gevraagd. Kunt u mij meedelen of u over gegevens beschikt die de resultaten van het onderzoek van Test Aankoop al dan niet bevestigen? Zo ja, kunt u ook zeggen of het gaat om de chemische stoffen BADGE en BDFGE en of zij al dan niet kankerverwekkend zijn? Kunt u een verklaring geven voor het feit dat uw verklaring van 2 en 3 oktober door de feiten en de berichten alweer werden tegengesproken in de pers van 15 oktober? Denkt u dat er redenen zijn om de bevolking te adviseren te zoeken naar alternatieven voor voedsel uit blik?

Werd met betrekking tot de voedselsector reeds overleg gepleegd met de gewesten en met Europa die ook betrokken partij zijn?

Mevrouw de minister, wat is tot slot de huidige stand van zaken met betrekking tot het in het regeerakkoord aangekondigde federaal agentschap voor de veiligheid van de voedselketen. Immers, uit eerdere berichtgeving bleek de Raad van State zich vrij kritisch op te stellen ten opzichte van het wetsontwerp dat voor advies werd ingediend. Tijdens de debatten over de federale beleidsverklaring die vorige week plaatsvonden, hoorden wij dat het ontwerp wel degelijk bestaat, maar nog niet werd voorgelegd aan het parlement.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, eind september trad Test Aankoop naar buiten met een aantal onderzoeksresultaten inzake vernisresten in conserven-voeding en dit met betrekking tot vijf landen. Het is dus niet alleen een Belgisch probleem, maar een Europees.

Naar aanleiding van het bericht in Test Aankoop nam ik uiteraard onmiddellijk contact op met mijn administratie om te vernemen wat in het verleden reeds werd ondernomen op dat vlak. Er werd mij meegedeeld dat er een beperkt monitoring-programma liep bij het wetenschappelijk instituut voor volksgezondheid, waar op geregelde tijdstippen een aantal van die producten in blik werden gecontroleerd op de aanwezigheid van BADGE en BFDGE.

Er werd mij toen gezegd - ik blijf daarbij en ik heb die gegevens nooit veranderd - dat uit de mededeling van de resultaten van het monitoringprogramma dat in het verleden werd opgezet, bleek dat de cijfers zich in de meeste gevallen onder de Europese normen terzake situeerden en in enkele gevallen lichtjes erboven zaten. Dat is de inhoud van de communicatie die ik toen heb gedaan en ik heb daaraan nooit iets gewijzigd.

Diezelfde dag vroeg ik om bijkomende stalen te nemen van de producten die in Test Aankoop werden vermeld. Het duurt een week alvorens de resultaten daarvan bekend zijn. Op dat vlak is mijn persbericht van 15 oktober absoluut niet tegenstrijdig; het is de concretisering van het bijkomend onderzoek. Daaruit bleek dat de cijfers zich in de meeste gevallen inderdaad onder de gestelde norm situeerden, maar dat er wel enkele overschrijdingen waren. Naar aanleiding van deze vaststelling vroeg ik aan de dienst Eetwareninspectie het nodige te doen om die producten uit de handel te laten verwijderen.

Er was aldus geen sprake van slechte noch van verkeerde communicatie. Het ging om een logische communicatie aan de hand van de gegevens waarover ik beschikte in het begin van de maand oktober en later, in de helft van oktober, op het ogenblik dat de analyse-resultaten van de bijkomende stalen mij werden bekendgemaakt.

In tegenstelling tot de vier andere landen, liet België zeer snel bijkomend onderzoek verrichten dat even snel tot resultaten leidde. Wij waren de eersten die konden optreden.

Mij thans voor de voeten gooien dat deze aangelegenheid getuigt van een foutieve aanpak en van een niet-coherent of niet-overtuigend beleid, dat neem ik niet om de eenvoudige reden dat zulks niet waar is.

België gaf precies het goede voorbeeld aan de andere Europese landen.

Op de vraag of een dergelijke zaak niet uitsluitend op Belgisch niveau te regelen is, moet ik antwoorden dat men rekening moet houden met de eengemaakte Europese markt. Het is totaal onmogelijk om de circulatie van producten te verbieden, tenzij in dat verband een Europese consensus bestaat. Een dergelijke aangelegenheid is aldus onmogelijk uitsluitend op Belgisch niveau te regelen. Men moet rekening houden met de Europese normale marktregels inzake kwaliteit en dergelijke van de producten.

Uiteraard namen mijn diensten, naar aanleiding van het bijkomend onderzoek, contact op met de vier andere betrokken landen, om de resultaten over te maken en om te vragen samen te werken aan het wetenschappelijk onderzoek. In dat verband verwijs ik naar het artikel van Test Aankoop, waarin duidelijk wordt gestipuleerd dat tot op heden het kankerverwekkend effect van de producten nog niet is bewezen.

Meer zelfs, volgens de meest recente gegevens zou BADGE minder schadelijk zijn dan eerst werd gedacht. Wat BRDGE betreft, is de onzekerheid groter.

Mevrouw de voorzitter, collega's, de Europese normen terzake moeten worden nageleefd. Men moet optreden tegen overschrijdingen. De regering zal de regelgeving aanpassen op basis van bijkomend onderzoek. Bovendien zal zij samen met andere Europese landen werk maken van een aanpassing van de Europese regelgeving terzake.

De huidige spelregels van de eengemaakte markt maken het ons onmogelijk om een product uit Spanje of Duitsland van onze markt te weren. Ik verzeker u dat ik de problematiek die alleen op Europees niveau kan worden aangepakt, zal blijven volgen.

De **voorzitter** : Mevrouw Frieda Brepoels heeft het woord.

Mevrouw **Frieda Brepoels** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord.

Mevrouw de minister, alhoewel het geenszins mijn bedoeling was uw handelwijze in dit dossier te bekritisieren, wens ik te beklemtonen dat ik er niet van overtuigd ben dat de administratie in de toekomst meer zal doen dan een monster uit de rekken nemen.

Het is correct dat ons land geen producten uit andere landen van de eigen markt kan weren. Het beleid is echter wel verantwoordelijk voor de volksgezondheid. Onze diensten moeten, mijns inziens, meer aandacht besteden aan deze problematiek.

Mevrouw de minister, is het correct dat de bijkomende onderzoeken die u ingevolge de analyses van Test Aankoop hebt laten uitvoeren de resultaten van de consumentenorganisatie niet altijd bevestigden ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : De labs van het wetenschappelijk instituut voor de volksgezondheid hebben slechts bij een beperkt aantal producten overschrijdingen vastgesteld. Voor andere producten was er helemaal geen probleem. Dit verschil heeft te maken met de verschillende loten.

Ik kijk met spanning uit naar de onderzoeksresultaten van de monsters die ik onlangs uit de rekken heb laten nemen.

Een coherent beleid terzake is niet vanzelfsprekend. Men kan niet permanent producten uit de rekken halen en onderzoeken.

Ik heb mijn administratie richtlijnen gegeven opdat het toezicht in de toekomst efficiënter kan verlopen.

De **voorzitter** : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, u hebt gezegd dat uw verklaringen van 15 oktober verschillen van deze die u op 2 en 3 oktober hebt afgelegd omdat u over bijkomende onderzoeksresultaten beschikte.

Dat de oppositie u wijst op een ernstig communicatieprobleem moet pijnlijk zijn.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer Bultinck, wat u nu zegt is echte onzin. U zegt dat dit geen parlementaire taal zou zijn ? Ik heb lang genoeg in het parlement gezeten om dit te weten. Ik ben het eens met u dat er onzin kan worden verkocht, maar niet altijd en niet door iedereen.

Als ik een uitspraak doe over de resultaten van het monitoring program dat in het verleden liep en mij daarna uitspreek over bijkomende testen, en als daarin een verschil zit omwille van een verschil van resultaat-uitslagen dan is dat geen communicatiefout maar dan hebt u gewoon onnauwkeurig gelezen wat in die verschillende gegevens stond. Indien u grondig had gelezen wat er stond dan had u begrepen dat het in het ene geval ging over resultaten uit het verleden en dat het in het tweede geval ging over de nieuwe monsters waarvan nieuwe resultaten op tafel lagen.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mevrouw de minister, ik blijf erbij dat dit niet duidelijk bleek uit de berichtgeving terzake. Ik blijf dus bij mijn stelling. Als parlementslid kan ik niet aanvaarden dat u, als minister, meent zich te kunnen veroorloven een parlementslid op deze manier te desavoueren en te zeggen dat hij onzin vertelt. Dit kan ik van een minister niet aanvaarden.

Ten tweede, u hebt mij geen antwoord gegeven op mijn vraag naar de stand van zaken in het dossier van het federaal agentschap voor de veiligheid van de voedselketen. Op deze vraag zou ik graag nog een antwoord krijgen.

Minister **Magda Aelvoet** : Ik zal u met heel veel genoeg antwoorden. Zoals ik reeds heb gezegd heeft de Raad van State een aantal opmerkingen geformuleerd bij het ontwerp van wet dat begin augustus bij hem werd ingediend. Die opmerkingen zijn geïntegreerd en normaliter wordt die gewijzigde versie in de Ministerraad van vrijdag 22 oktober 1999 goedgekeurd om daarna bij het parlement te worden ingediend.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Samengevoegde mondelinge vragen van :

- de heer **Francis Van den Eynde** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de interpretatie van de minister van het arrest van het Arbitragehof dat de wet op tabaksreclame gedeeltelijk vernietigt" (nr. 128)

- mevrouw **Els Van Weert** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen van het 'Ecclestone-arrest' van het Arbitragehof" (nr. 131)

- de heer **Hubert Brouns** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 180)

- de heer **Hubert Brouns** aan de minister van Justitie over "het arrest van het Arbitragehof inzake het verbod op tabaksreclame" (nr. 175)

- de heer **Peter Vanvelthoven** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 207)

- de heer **Peter Vanvelthoven** aan de minister van Justitie over "de gedeeltelijke vernietiging door het Arbitragehof van de wet houdende het verbod op de tabaksreclame" (nr. 208)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu)

voorzitter

Questions orales jointes de :

- M. Francis Van den Eynde à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'interprétation que donne la ministre de l'arrêt de la Cour d'arbitrage qui annule partiellement la loi sur la publicité pour les produits du tabac" (n° 128)

- Mme Els Van Weert à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences de l'arrêt Ecclestone de la Cour d'arbitrage" (n° 131)

- M. Hubert Brouns à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 180)

- M. Hubert Brouns au ministre de la Justice sur "l'arrêt de la Cour d'arbitrage concernant l'interdiction de la publicité pour le tabac" (n° 175)

- M. Peter Vanvelthoven à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 207)

- M. Peter Vanvelthoven au ministre de la Justice sur "l'annulation partielle par la Cour d'arbitrage de la loi interdisant la publicité pour le tabac" (n° 208)

(La réponse sera donnée par la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement)

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (Vlaams Blok) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb u daarnet, een tikkeltje plechtig maar ook een tikkeltje berispelend, het parlement horen verwijten dat het niet voldoende gebruik maakt van de kans die het heeft om eigen initiatieven te nemen.

Het droevige verhaal van de wet op de tabaksreclame is een parlementair initiatief. Het was een initiatief van onze vroegere collega Louis Vanvelthoven die het beschouwde als de kroon op zijn parlementair werk. Eerlijkheidshalve moet daaraan worden toegevoegd dat hij er heel wat energie heeft ingestoken om het na enkele jaren goedgekeurd te krijgen.

Dat was in feite - en het is de enige uitdrukking die hier kan worden gebruikt - het begin van de kruisweg van een wet die na enkele jaren en na heel wat discussie in deze commissie waarvan ik toen deel uitmaakte, uiteindelijk door een grote meerderheid, zowel aan Franstalige als aan Nederlandstalige kant, werd goedgekeurd.

Deze wet werd enkele weken later al betwist, vooral aan Franstalige kant en vooral op initiatief van uw huidige regeringspartner de Parti Socialiste, en dit na heel straf en deskundig lobbywerk van iemand die ik niet anders kan definiëren als zijnde een typisch voorbeeld van het internationaal grootkapitaal, de heer Ecclestone en zijn echtgenote.

De heer Ecclestone en zijn echtgenote hebben dit zeer efficiënt gedaan. Na verschillende pogingen in Kamer en Senaat, waarvan ik u het verhaal bespaar, kwam uiteindelijk een Waals decreet tot stand dat totaal in tegenstelling was met de wet die hier werd goedgekeurd, ook door een Franstalige meerderheid. Dat decreet had slechts één doel, het was immers geïnspireerd door de heer Ecclestone die hier het FDF vertegenwoordigde, het Front de Francorchamps. De formule 1-wedstrijden op Francorchamps moesten worden gered. Het was vrij bizar om deze pogingen te aanschouwen. Toen de toenmalige federale regering naar het Arbitragehof was gestapt om het decreet te bestrijden, was ik ervan overtuigd dat de wet zou zegevieren. In feite voorzag deze wet hetzelfde voor het hele grondgebied van dit land dat men vooralsnog België noemt.

Het is een feit dat Francorchamps onder deze wet te lijden had. Niemand zal dat betwisten. Het is echter evenzeer een feit dat in Vlaanderen bepaalde initiatieven moeilijkheden kregen door deze wet. Zo schreef een krant die u niet onbekend is, "De Morgen", reeds op 12 december 1998 : "Tabakswet handicap voor de Gentse Feesten". Dit was profetisch, wat "De Morgen" soms kan zijn. De Gentse Feesten hebben het dit jaar voor de eerste keer moeilijker gehad. Er was 20% minder volk. Dat zou te wijten zijn aan de programmatie die met minder fondsen tot stand moest komen als gevolg van deze wet.

Mevrouw de minister, u kunt dat leutig vinden, maar in Gent heeft men de wet daarom niet op de helling gezet. Men heeft zich geschikt naar de wil van de wetgever en andere oplossingen gezocht. Dat is een typisch Vlaamse reactie. Nadat de wet-Vanvelthoven op basis van dubieuze - de terminologie is in dit geval juist - argumenten door het Arbitragehof getorpedeerd werd, heb ik noch van u, noch van uw Vlaamse collega's enig commentaar gehoord op het Arbitragehof an sich. Ik verwijt u dit niet. Als minister moet u de scheiding der machten eerbiedigen. Sta mij echter toe om vast te stellen dat dit typisch Vlaams is, al bent u misschien beschaamd om dit etiket. Toen de twee Waalse vice-eerste ministers, waaronder

Francis Van den Eynde

de heer Michel, de Raad van State het koninklijk besluit tot regularisatie van illegalen zagen kelderen, werden zij niet geremd door enig respect voor de scheiding der machten. Zij hebben doodgewoon verklaard dat dit een arrest was van "une chambre flamingante" van de Raad van State. Ik verwijt u dus niet dat u het Arbitragehof op dat vlak gerespecteerd hebt.

Wel moet mij eens te meer van het hart dat in Vlaanderen de wet wordt toegepast. Terwijl men aan de andere kant van de taalgrens vaststelt dat die wet, terecht of onterecht, niet overeenkomt met de eigen belangen, en dus alles doet om die wet te torpederen. Men heeft daar de wet tot nu toe niet toegepast en men is ook niet zinnens het te doen. Het arrest van het Arbitragehof gaat ervan uit dat de wet na 2003 wel zal moeten worden nageleefd. Een grondige lezing leert ons dat men ook hierbij twijfels kan plaatsen aangezien de federale wet het over 2003 heeft, terwijl de Europese richtlijn het heeft over 2006. Ik ben ervan overtuigd dat het Front de Francorchamps nog zeer lang actief zal kunnen zijn.

Ik vraag de minister dan ook welke initiatieven de regering en de bevoegde minister in het bijzonder zal nemen om de balans opnieuw in evenwicht te brengen en ervoor te zorgen dat de wet ofwel in heel het land wordt toegepast ofwel nergens. Dit is een zaak van fundamentele rechtvaardigheid. Ik ben er trouwens van overtuigd dat de minister als groene minister de wet wel zal genegen is en dat ze politiek-ideologisch geneigd zal zijn de wet in ere te herstellen. Mij persoonlijk gaat het niet om de wet, maar wel om de rechtvaardigheid en het feit dat elke wet die door een meerderheid in het parlement wordt goedgekeurd overal wordt toegepast, dus ook in zuiden van het land.

De voorzitter : Mevrouw Els Van Weert heeft het woord.

Mevrouw **Els Van Weert** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, op 30 september velde het Arbitragehof een spraakmakend arrest waarin werd tegemoetgekomen aan de verzuchtingen van de tabakslobby en het Waalse Gewest om minstens tot 2003 tabaksreclame toe te laten tijdens de grote prijs Formule 1 te Francorchamps. Onmiddellijk na het vellen van dit arrest stelde een aantal juristen dat door dit arrest het hele verbod, en dus de gehele toepassing van de wet op de tabaksreclame, op de helling kwam te staan.

Het parlement, dat toch heel ernstig heeft gedebatteerd en bij de goedkeuring rekening heeft gehouden met de volksgezondheid, werd op een bedenkelijke manier opzijgezet. Bovendien werd de volksgezondheid ondergeschikt gemaakt aan economische belangen. Ik wil hier echter niet dieper op ingaan, maar enkele punctuele vragen stellen over de gevolgen van dit arrest. We kunnen immers een uitspraak van de rechterlijke macht, hoezeer we die ook mogen betreuren, niet naast ons

leggen. Zet het arrest van het Arbitragehof heel de uitvoerbaarheid van deze tabakswet op de helling ? De publicatie van het arrest in het Belgisch Staatsblad heeft al een aantal zaken opgehelderd. Blijkbaar wordt niet heel het artikel 2bis geschrapt, maar slechts een onderdeel. Verwacht de minister echter geen problemen met de toepassing van de rest van de wet ?

Bovendien rijst een vraag met betrekking tot de interpretatie van het arrest dat bepaalt dat evenementen die een wereldwijde uitstraling hebben, ontsnappen aan het verbod op de tabaksreclame. Nu reeds beroept een aantal organisatoren uit verschillende sectoren, zich op deze regel.

Op welke manier gaat de minister oordelen of een evenement al dan niet kan worden beschouwd als een evenement met mondiale uitstraling of een evenement dat op wereldniveau wordt georganiseerd ?

Welke maatregelen zal de minister nemen om er in de toekomst voor te zorgen dat de verdere uitholling van de wet wordt voorkomen en de volksgezondheid op de eerste plaats wordt gezet ? Moeten, als gevolg van dit arrest, bepaalde uitvoeringsbesluiten worden aangepast ? Hoe ver staat men daarmee ?

De voorzitter : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik heb een vraag gesteld aan de minister van Volksgezondheid en één aan de minister van Justitie. Zal ik beide vragen na elkaar stellen ?

De voorzitter : Het antwoord wordt verstrekt door de minister van Volksgezondheid.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Dan begin ik met mijn vraag aan de minister van Volksgezondheid.

Op het gevaar af in herhaling te vallen met betrekking tot de totstandkoming van de wet op het verbod op directe en indirecte tabaksreclame wens ik in herinnering te brengen dat wij in deze commissie in mei 1996 gestart zijn met de moeizame besprekingen terzake. Wij hebben uiteindelijk een akkoord bereikt in de Kamer, waarna de wet ook met een grote consensus in de Senaat werd goedgekeurd in december 1997. Diverse acties werden op het getouw gezet om deze wet onderuit te halen. Het verzoek tot vernietiging van deze federale wet bij het Arbitragehof is het enige, maar dan ook een belangrijk negatief succes geweest van degenen die zich hebben verzet tegen de uitvoering van deze wet.

Ik zou nog kunnen herinneren aan de initiatieven die destijds ook door collega Detienne werden genomen - in een resolutie die wij mede hebben gesteund in deze commissie - in verband met het oproepen van het belangenconflict, maar dit doet nu minder terzake. Wat

Hubert Brouns

ons nu vooral bezighoudt, is te weten of de minister eventuele wetgevende initiatieven, die in het parlement worden genomen om de wet opnieuw in haar volheid te kunnen doen toepassen, zal steunen. Wil zij deze wet in ere herstellen ? Ik kan de vraag ook anders formuleren. Zult u zelf stappen zetten, mevrouw de minister, om de wet te wijzigen, zodat de oorspronkelijke betrachting toch nog gerespecteerd zal kunnen worden ?

Een bijkomende vraag, ondergeschikt aan de eerste twee, is de vraag of er, in afwachting van een wetswijziging, geen maatregelen kunnen worden genomen bij koninklijk besluit, zodanig dat wij toch het oorspronkelijke verbod nog kunnen doen respecteren ?

Mevrouw de minister, hoe zult u verhinderen dat het verbod op de tabaksreclame wordt omzeild via reclame voor andere producten en diensten met dezelfde naam als het tabaksproduct ?

Mevrouw de voorzitter, mijn tweede vraag was eigenlijk gericht tot de minister van Justitie, om ook zijn mening te kennen in verband met het ophefmakend arrest van het Arbitragehof. Ik wil terzake mijn mening naar voren brengen en nagaan of de minister, namens de regering, ook deze mening deelt.

Ik meen te mogen zeggen dat de federale overheid in dit arrest niet de bevoegdheid wordt ontzegd om een verbod op tabaksreclame af te kondigen, maar dat het Arbitragehof, althans volgens het arrest, van oordeel is dat wij met deze wet onevenredig zijn geweest en het reclameverbod, dat is uitgevaardigd, alleen op die basis door het arrest is vernietigd.

Dit is een vreemd argument als we weten dat de Europese richtlijn terzake een resultaatsverbintenis is, die toestaat dat een lidstaat een strengere norm mag toepassen dan wat in de richtlijn is aangegeven. Als we dan even nakijken wat het Arbitragehof daarover zelf zegt, lees ik in een arrest van 3 juni 1993, maar ook in een arrest van 27 januari 1994, duidelijk dat het Arbitragehof geen beoordelingsvrijheid bezit en dan vind ik het toch zeer eigenaardig dat het Arbitragehof dit principe wel toepast in de beoordeling van deze bewuste wet op het verbod op tabaksreclame. Vandaar dat wij daaromtrent aan de minister van Justitie een viertal duidelijke vragen wensen te stellen.

Ten eerste, wat is het standpunt van de regering met betrekking tot dit arrest ?

Ten tweede, wat is het oordeel van de minister van Justitie terzake ? Vindt hij dit ook niet eigenaardig, zeker wanneer het de bedoeling is dat België tijdig een Europese richtlijn in een nationale wetgeving zou omzetten ?

Ten derde, is de minister van oordeel dat gewag kan worden gemaakt van een mijlpaal in de rechtspraak van het Arbitragehof ?

Ten vierde, kunnen politieke motieven ten grondslag liggen aan de uitspraak van het Arbitragehof ? Zo ja, wat kan de minister van Justitie terzake doen in zijn streven naar een behoorlijk bestuur op alle niveaus ?

De **voorzitter** : De heer Peter Vanvelthoven heeft het woord.

De heer **Peter Vanvelthoven** (SP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dit onderwerp is door de collega's uitvoerig toegelicht, maar toch wens ik te herhalen dat dit dossier een eigenaardig - misschien voorlopig - einde kent.

Alles wel beschouwd meen ik dat zich toch een aantal ongerijmdheden voordoen met betrekking tot het arrest van het Arbitragehof.

U zult ongetwijfeld via de pers hebben vernomen dat de geestelijke vader van de wet op de tabaksreclame op bepaalde momenten heeft gezegd dat hij korte tijd voor het uitvaardigen van het arrest gecontacteerd is geweest door een huidig Waals Ecolo-minister, met de vraag of er van zijnentwege bezwaar zou bestaan tegen een uitstel van deze wet op het verbod van tabaksreclame voor mondiale evenementen tot 31 juli 2003. Hij zou terzake ook contact opnemen met minister Aelvoet. Deze persberichten zijn op geen enkel ogenblik tegengesproken door bedoelde Waalse Ecolo-minister. Het is dan ook verbazend dat korte tijd na die vraag een arrest van het Arbitragehof wordt gepubliceerd, met precies dezelfde inhoud als wat men op dat ogenblik voorstelde als een politiek compromis.

Collega's, uit het arrest van het Arbitragehof blijkt duidelijk dat de vernietiging van de omstreden wet is uitgesproken op grond van door het Hof aanvaarde economische en financiële gevolgen voor de Waalse economie. De argumentatie van het Arbitragehof is in de Kamer en in de Senaat uitvoerig besproken. Er zijn herhaaldelijk adviezen gevraagd aan de Raad van State, die zich telkens heeft uitgesproken, maar het parlement heeft altijd geoordeeld dat de financiële en economische belangen ondergeschikt waren aan het belang van de volksgezondheid.

Het Arbitragehof heeft die argumenten boven het belang van de volksgezondheid gesteld. Het arrest staat dus haaks op wat een democratische politieke meerderheid in het parlement wilde.

Als we het arrest lezen, dan zijn de motieven en de argumentatie voor kritiek vatbaar en tegenstrijdig. In de eerste plaats zegt het Arbitragehof dat het een uitstel tot 30 juli 2003 ziet zitten, dit onder verwijzing naar de richtlijn. De richtlijn zegt echter dat er voor mondiale evenementen een uitstel tot 2006 kan komen. Dit is dus een onbegrijpelijke ongerijmdheid. Ten tweede is artikel 3 van de richtlijn de algemene regel. Elke vorm van re-

Peter Vanvelthoven

clame is verboden. Artikel 5 zegt verder dat de lidstaten strenger mogen zijn en artikel 6 stelt dat de lidstaten desgewenst ook minder streng mogen zijn. Ze krijgen immers de mogelijkheid om het in werking treden van de richtlijn bij wet uit te stellen. Voor de geschreven pers kan er een uitstel komen van één jaar en voor sponsoring op nationaal niveau van twee jaar. Verder kan er - zeer uitzonderlijk en zeer goed gemotiveerd - uitstel tot 2006 komen door middel van wetgeving. De Belgische wetgever heeft zich eenvoudig aan de algemene regel geconformeerd. Er werd niet ingegaan op de mogelijkheden tot uitstel. Het Arbitragehof gaf vervolgens toch uitstel. Mijns inziens is het arrest dan ook manifest in strijd met de Europese richtlijn. Als hier al iemand uitstel kan verlenen, is het de wetgever. Als de wetgever zich daar niet over uitspreekt, dan kan het Arbitragehof dat mijns inziens ook niet doen.

Mevrouw de minister, ik heb in dit verband een aantal vragen voor u. Ten eerste gaat het om de stap van de Waalse Ecolo-minister? Kunt u bevestigen dat u of de regering enige voorkennis had van de inhoud van het arrest? Wist u dat men het verbod op tabaksreclame voor mondiaal georganiseerde evenementen zou uitstellen tot 2003?

Ten tweede, zult u zich neerleggen bij het arrest dat duidelijk indruist tegen de opinie van een democratische meerderheid in het parlement? De argumentatie van het Arbitragehof was immers nogal wankel.

Ten derde, bestaat er enige onduidelijkheid over wat nog toegelaten is. Volgens het Arbitragehof kan tabaksreclame nog voor de Formule 1. Hoe staat het echter voor motorcross, rally en muziekfestivals? Geldt daar al dan niet een reclameverbod?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Magda Aelvoet : Mevrouw de voorzitter, ik zal de vragen in de juiste volgorde beantwoorden. Eerst en vooral stelt men dat ik niet gereageerd heb op de uitspraak van het Arbitragehof. Mijnheer Van den Eynde, ik had hiervan geen voorkennis en op de avond dat ik kennis heb gekregen van het arrest was mijn reactie zeer duidelijk. Ik heb het Arbitragehof niet beledigd maar ik heb onmiddellijk duidelijk stelling genomen. Ik heb mijn verwondering uitgesproken omdat de raadsman die de Belgische staat vertegenwoordigde na de pleidooien eerder een goed gevoel had. Hij had mij voorgespiegeld dat de kans dat wij dit zouden winnen zeer groot was. Vanuit die ingesteldheid zat ik dan ook op de uitspraak te wachten. Zowel de uitspraak als de motivering ervan verbaasde mij. Ik heb gesteld dat het volgens mij duidelijk was dat men hier de sociale, economische en financiële gevolgen zwaarder heeft laten wegen dan de argumenten inzake volksgezondheid.

Ik heb dus ook gezegd dat het volgens mij duidelijk was dat men er hier voor heeft gekozen om de sociale, economische en financiële gevolgen die dit zou kunnen hebben, zwaarder door te laten wegen dan argumenten van volksgezondheid. Ook heb ik gezegd dat ik vragen had bij de manier waarop men hier met de proportionaliteit of het gelijkheidsbeginsel was omgegaan. Als u deze lijn doortrekt, zou dit uiteindelijk betekenen dat men in België niets mag verbieden wat elders wel mag, tenminste indien hieraan enige economische, financiële of sociale nadelen zouden zijn verbonden. Als principe lijkt mij dit niet eenvoudig hanteerbaar.

Ik heb heel wat juristen geraadpleegd over het volgende punt dat een onomstotelijke vaststelling is. Tegen het arrest van het Arbitragehof is geen enkel beroep mogelijk en wanneer dit een wetgevende norm vernietigt, heeft dat arrest een absoluut gezag van gewijsde vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Ik kan daar absoluut niet onderuit. Deze zaak terug opstarten in het parlement en stellen dat opnieuw de oorspronkelijke wet tot stand mag komen, die dan weer zal worden vernietigd, is een hopeloze zaak. Ik ontken niet dat het arrest ernstige vragen oproept en deze zullen ook verder nog door de rechtspraak worden behandeld. Verder zie ik een probleem waar het de juiste definitie van de draagwijdte van het begrip "op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten" betreft.

Aan de hand van de bijkomende vragen die nog werden gesteld, wil ik nu meer in detail ingaan op de concrete vragen in verband met de uitvoerbaarheid van het verbod en of nu heel de wet hieromtrent op de helling wordt gezet. Wat dat betreft kan ik u geruststellen. De eerste commentaren van juristen zaten niet allemaal op dezelfde lijn. Bij sommige uitspraken had ik de indruk dat de commentaar was geleverd vooraleer het arrest was geanalyseerd. Excuseer mij dat ik dit zo moet zeggen, maar een arrest van drieëndertig pagina's analyseren is niet niks en bovenal geen simpele zaak. Ik blijf bij mijn indruk dat bepaalde commentaren een tekort aan grondigheid vertoonden. Het Arbitragehof heeft effectief twee aspecten aangepakt.

Enerzijds was er artikel 7, paragraaf 2bis ten derde dat de diversifiëringsproducten betreft. De opmerking terzake luidt dat men in de Belgische wetgeving strenger is voor de diversifiëringsproducten dan voor de eigenlijke tabaksproducten. Dat vindt men een ongerijmdheid en daarom stelt men dat de uitzonderingen die werden gemaakt voor de tabaksproducten, ook voor de diversifiëringsproducten moeten gelden. Het ten eerste en ten derde van datzelfde artikel blijven echter wel van kracht. Het is dus niet zo dat nu heel de wet op de tabaksreclame zou zijn afgeschaft: dit is beperkt tot diversifiëringsproducten die aan dezelfde uitzonderingsregels onderworpen moeten zijn als de tabaksproducten.

Magda Aelvoet

Anderzijds is er het verbod op reclame voor tabaksproducten in de mate dat dit voor 31 juli 2003 van toepassing is op de op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten. Dat deel dat in de oorspronkelijke wet stond werd vernietigd en vervangen door de uitspraak die terzake gebeurde. Dit is een duidelijk antwoord op uw eerste vraag.

De tweede gaat over de beoordeling wanneer een evenement op wereldniveau wordt georganiseerd. Het is een begrip dat niet eenduidig wordt omschreven in het besproken arrest. Het probleem zal bijgevolg gedeeltelijk via de rechtspraak moeten worden uitgeklaard. Er blijven wel elementen over waarop kan worden verdergebouwd en richtlijnen worden uitgewerkt.

Artikel 4 van de wet van 10 december 1997 maakt van de uitvoering en het afdwingen van de wet op de tabaksreclame een strafrechtelijke aangelegenheid. Concreet betekent dit dat de juridische diensten van de Administratie en de Eetwareninspectie de administratieve boetes vastleggen conform de wet, vervolgens bij vaststelling van niet-betaling van de administratieve boetes het dossier aan de parketten overmaken, die dan op hun beurt overgaan tot vervolging of eventueel seponering. Men mag nochtans verwachten dat de parketten zullen overgaan tot vervolging, gezien de duidelijke wetgeving hieromtrent.

Ingevolge het arrest van de Raad van State en rekening houdend met het systeem van de administratieve boetes, zal ik aan mijn ambtenaren klare richtlijnen geven omtrent de manier waarop ze in de toekomst de inbreuken op de wet dienen op te sporen en vast te stellen. Ik heb wel degelijk de wet doen naleven, ook in Francorchamps. De verantwoordelijken van de Eetwareninspectie zijn ter plaatse geweest en hebben me uitvoerig geïnformeerd.

De argumenten die in het arrest werden verwerkt, kunnen inspirerend werken bij het uitstippelen van richtlijnen voor de Administratie. De volgende elementen komen daarvoor in aanmerking. In alinea b, 23 punt 1 verwijst het Hof naar het argument van de partijen dat betrekking heeft op het risico van een verplaatsing van activiteiten of manifestaties waarvan de organisatie niet uitgaat van een nationaal initiatief en die zich onderscheiden door een uitstraling op wereldvlak. Dit blijkt effectief een argument te zijn geweest voor het Hof dat verwijst naar de hoedanigheid van de promotor.

De volgende alinea van het arrest maakt melding van het feit dat dergelijke manifestaties of activiteiten vooral via televisie worden bekeken door een zeer breed publiek, waartoe ook de Belgische bevolking behoort.

Vervolgens verwijst het Hof naar de Europese richtlijn van 6 juli 1998, waarin wordt gesproken over "op mondiaal georganiseerde evenementen of activiteiten". De

rechtsonzekerheid die het voorwerp is van uw vraag, vindt haar oorsprong in het communautaire recht, die het op die manier heeft omschreven. Nadien werd deze omschrijving overgenomen door het Arbitragehof.

De considerans van deze richtlijn geeft hierover geen enkele verduidelijking. In de beschikking staat de term zoals die nu in het arrest van het Arbitragehof staat.

Voor evenementen van hetzelfde niveau als Formule-1 blijft de oplossing van de problematiek relatief eenvoudig als de organisator een Belg is. Met een Benelux-organisator liggen de zaken minder eenvoudig. We moeten een onderscheid maken tussen internationale evenementen en evenementen van wereldniveau.

Ik wens de volgende punten te weerhouden. De evenementen en activiteiten moeten reeds bestaan zoals vermeld in artikel 6, paragraaf 3 van de Europese richtlijn. Bovendien moeten ze georganiseerd worden door een wereldorganisatie, deel uitmaken van een wereldkalender en uitgezonden worden door de televisie in verschillende continenten. De evenementen die aan deze voorwaarden voldoen, zullen individueel onderzocht worden en ernstig getoetst.

Mevrouw Van Weert heeft vragen gesteld met betrekking tot bijkomende maatregelen die ik zal nemen om een verdere uitholling van de wetgeving te voorkomen.

Ik beklemtoon dat het arrest van het Arbitragehof onomwonden de afschaffing van de reclame in het vooruitzicht stelt. Dit betekent dat aan de kern van de wetgeving niet wordt geraakt. De diversifiëring moet worden geregeld zoals voor de tabaksproducten. Voor de wereld-evenementen stelt het arrest 2003 als limietdatum.

Deze datum staat niet haaks op de bepaling van de richtlijn die tabaksreclame toestaat tot 2006. Dit is de limietdatum. Niets verhindert ons vroeger te stoppen met die reclame. Ik moet het arrest wel naleven.

Mevrouw de voorzitter, collega's, ik herhaal dat het arrest van het Arbitragehof de afschaffing van de tabaksreclame niet herroept maar alleen uitstelt. Voor degenen die in het federaal parlement hard gewerkt hebben aan de totstandkoming van deze wetgeving is dit een bittere pil.

De Europese richtlijn bepaalt de limietdatum van 2006 maar staat de lidstaten toe sneller te werken. Ik herhaal dat het arrest van het Arbitragehof niet haaks staat op de Europese richtlijn.

Het verbod op tabaksreclame gaat gepaard met een reserme andere maatregelen inzake volksgezondheid die ertoe strekken de ernstige negatieve gevolgen van tabaksgebruik te beperken. Ik herinner aan de initiatieven van de federale regering om het gebruik van tabak te ontraden. Deze ontradingscampagnes zijn in de eerste

Magda Aelvoet

plaats voor jongeren bedoeld. De campagne "Moet je roken om in te zijn" is daar een voorbeeld van. De ouders kunnen eveneens een belangrijke rol spelen in de ontrading van tabaksgebruik door jongeren. Andere initiatieven zijn de beperking van het aantal plaatsen waar roken toegelaten is, ontwenningprogramma's, de verhoging van de prijzen en fundamenteel onderzoek naar de receptoren van nicotine, de verhoging van de drempelwaarde voor de aankoop van tabaksproducten door jongeren door de verkoop van kleine pakjes te verbieden. Ik denk eveneens aan de Europese richtlijn 85 die de verplichting oplegt de mededeling "brengt de gezondheid ernstige schade toe" te vermelden op de producten. Ik geef wel toe dat het effect van deze verplichting na een tijdje wegebt.

Ik ben van plan een wetsontwerp op te stellen dat rekening houdt met het arrest van het Arbitragehof, maar ook met de richtlijn, die op enkele punten strenger is dan de Belgische wet. Ik zal dat dadelijk nader toelichten. Overigens zijn er ook voorbeelden uit het buitenland die inspirerend kunnen werken, bijvoorbeeld de Franse wet van 10 januari 1991 in Frankrijk, de Evain-wet, die tabaksreclame verbiedt. Artikel 3 van die wet bepaalt dat indirecte reclame verboden is, tenzij voor de producten die voor 1 januari 1990 op de markt zijn gebracht door firma's die juridisch en financieel volledig gescheiden zijn van de tabaksfirma's. De huidige bepalingen zijn zeer goed maar moeten worden aangevuld met dezelfde uitzondering als voor de directe reclame, zoals het Hof het vraagt.

In het wetsontwerp dat ik zal indienen zal ik dus, zoals zonet gezegd, rekening houden met het arrest en met de Europese richtlijn. Welke zijn dat? Ten eerste moet er een wijziging worden aangebracht aan het secundo van het artikel 7, §2. De bepaling "buitenlandse publicaties" moet worden vervangen door "publicaties van buiten de Europese Unie", teneinde niet strijdig te zijn met de Europese wetgeving. Voor de Europese Unie is het buitenland immers alle landen die buiten de Europese Unie liggen, terwijl dat voor België ook de ons omringende landen zijn.

Een tweede element is de incidentele reclame. De richtlijn laat incidentele reclame in het kader van een mededeling op televisie of in de pers niet toe. De wet zal moeten worden aangepast aan deze strengere bepaling. Wegens het verbod op sponsoring in de Europese Unie uiterlijk op 1 oktober 2006, dat voordien moet worden ingevoerd, is het aangewezen incidentele reclame te verbieden vanaf dezelfde datum. Wat het aanbrengen van reclame in krantenwinkels betreft, is de richtlijn ook strenger dan de huidige Belgische wet. Affichering kan enkel binnen in de winkels, niet buiten. Ik stel voor dat onderdeel van de wet aan te passen aan de strengere richtlijn tegen 30 juli 2002.

Wat de diversifiëringsproducten betreft, moet in dezelfde uitzonderingen worden voorzien als inzake de tabaksproducten. Ook hier moet nog een aanpassing gebeuren. In de wet moet een bepaling worden opgenomen inzake reclame die wordt gepubliceerd in publicaties van buiten de Europese Unie en die niet bestemd zijn voor de communautaire markt. Bovendien, als men dezelfde normen voor de diversifiëringsproducten laat gelden als voor de tabaksproducten zelf, mag in winkels waar bijvoorbeeld de jeans "Marlboro" worden verkocht, ook reclame voor die jeans worden gemaakt.

Mevrouw Van Weert, wat uw vierde vraag betreft, met name of als gevolg van dit arrest uitvoeringsbesluiten moeten worden aangepast, kan ik u antwoorden dat de huidige wetgeving niet in uitvoeringsbesluiten voorziet.

De uitvoeringsbesluiten hebben geen zin. Zij zullen dan ook niet worden opgesteld.

De dertienduizend overlijdens in België per jaar ten gevolge van tabaksverbruik en de 65 à 150 miljard jaarlijkse uitgaven van het RIZIV voor de gevolgen van het roken rechtvaardigen ten volle de hogervermelde initiatieven.

Ik ga nog even in op enkele bijkomende vragen van de heren Brouns en Vanvelthoven. De antwoorden op de eerste twee vragen van de heer Brouns zaten vervat in mijn antwoord op de vragen van mevrouw Van Weert.

Mijnheer Brouns, u stelde voor om in afwachting van een wetswijziging maatregelen bij koninklijk besluit te nemen. Juridisch is dit onmogelijk daar een wet niet bij koninklijk besluit kan worden gewijzigd. Het is onmogelijk om via koninklijk besluit maatregelen te nemen die zouden ingaan tegen het arrest van het Arbitragehof.

Met het oog op de volksgezondheid is het noodzakelijk dat het juridisch vacuüm dat is ontstaan zo snel mogelijk wordt opgevuld. Als ik wil vermijden dat de schrapping niet is voorzien voor de uitzonderingsmaatregelen zoals voor de diversifiëringsproducten, waardoor meer reclame mogelijk wordt, dan dien ik de volksgezondheid helemaal niet. Daarom is het nodig snel initiatieven te nemen.

Geachte collega's, ik vestig uw aandacht op de uitspraken van het Hof van Justitie, die erop wijzen dat bepalingen van de richtlijn die voldoende duidelijk zijn en voldoende onvoorwaardelijk zijn geformuleerd, ook via een rechtbank in om het even welk land van Europa kunnen worden afgedwongen. Daar zijn reeds precedents van. Een particulier kan zich wenden tot een nationale rechter om in zijn gelijk of ongelijk gesteld te worden. Het Hof baseert zich op het nuttig effect van het Europees recht, alsook op het nemo-auditur beginsel. Het Hof maakt wel duidelijk dat er slechts sprake kan zijn van een directe werking na het verstrijken van de uitvoeringsdatum. Dit betekent in concreto 30 juli 2001. Na die

Magda Aelvoet

datum zullen de particulieren de richtlijn als schild of als zwaard tegen de overheid kunnen aanwenden. Daarenboven zou België zich blootstellen aan veroordelingen, zowel boete als dwangsommen van het Hof wegens het niet-tijdig omzetten van richtlijnen in het nationaal recht. Ik moet die richtlijn omzetten. Ik zal dat ook doen, vooral ook omdat het op bepaalde terreinen bijkomende mogelijkheden tot beperking van reclame biedt.

De heer Brouns stelde de vraag hoe ik zal verhinderen dat het tabaksreclameverbod wordt omzeild via reclame voor andere producten. Het valt niet te ontkennen dat ingevolge het vernietigingsbesluit voor een deel althans een juridisch vacuüm is ontstaan. Artikel 7, paragraaf 2bis, primo blijft onverkort bestaan. Het eerst lid vermeldt dat het verboden is reclame te voeren en te sponsoren voor tabaksproducten. Het eerste lid bevat ook een definitie van reclame en sponsoring. Dat blijft belangrijk in afwachting van de aanpassing van de wet.

Ik hoop ook dat de tabaksfabricanten zich zullen houden aan de geest van het arrest, dat bepaalt dat artikel 7, paragraaf 2bis, tertio enkel werd vernietigd omwille van discriminatie op de diversifiëringsproducten. Zij zullen zich dus wel hoeden om zomaar iets te doen aangezien de boetes zeer hoog zijn.

Het antwoord van de minister van Justitie zit op dezelfde lijn. Hij zegt dat hij voor de tabaksreclame niet bevoegd is.

Mijnheer Vanvelthoven, u insinueert dat de minister van Justitie inhoudelijk zou kunnen ingrijpen in de uitspraken van het Arbitragehof. Sta mij echter toe uw aandacht erop te vestigen dat zulks onmogelijk is omwille van de onafhankelijkheid van het rechtscollege, dat uiteraard dient te worden gevrijwaard. Net als elke andere rechts-onderhorige is ook hij gebonden door de uitspraken van het arbitragehof.

Op de vraag of er een mijlpaal werd gezet in de werking van het Arbitragehof na de thematiek van un gouvernement des juges kan ik het volgende antwoorden. Hoewel aan de oprichting van het arbitragehof, zowel in de Kamer als in de Senaat uitvoerige debatten voorafgingen, sprak een twee-derden-meerderheid zich positief erover uit, zowel inzake de oprichting als de bevoegdheid en de samenstelling ervan. De vraag werd gesteld of politieke motieven aan de basis hiervan liggen. Welnu, het is duidelijk dat, als men het Arbitragehof voor de helft samenstelt uit juristen en voor de andere helft uit politici, het de bedoeling was ook politieke beoordelings-elementen te laten meespelen. En dat kan ik niet veranderen.

Mijnheer Vanvelthoven, op uw eerste vraag heb ik geantwoord dat onze raadsman zijn uiterste best deed om de bestaande wetgeving te doen handhaven.

In een Europese richtlijn werd een algemeen tabaksreclameverbod opgelegd dat werd overgenomen door België en van toepassing is voor de in de richtlijn bepaalde uiterlijke datum, zodanig dat de Belgische wetgever in geen uitzondering inzake uitstel voorzag en dat het Arbitragehof evenmin een dergelijk uitstel kan opleggen. De uiterste grens die in de richtlijn is voorzien voor op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten is jammer genoeg 2006. Zolang het arbitragehof zich daarbinnen situeert - qui peut le plus peut le moins - kan men niet spreken van een contradictie tussen die uitspraak en de Europese richtlijn.

Op de vraag of ik zinnens ben mij neer te leggen bij dit arrest ging ik reeds ruimschoots in in mijn antwoorden op andere vragen. Artikel 6, lid 3 van de richtlijn 9843EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 1998 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten op het gebied van reclame en sponsoring voor tabaksproducten bepaalt : "In uitzonderlijke gevallen en om naar behoren gemotiveerde redenen kunnen de lidstaten gedurende een extra periode van 3 jaar uiterlijk tot 1 oktober 2006 toestemming verlenen voor de bestaande sponsoring van op wereldniveau georganiseerde evenementen en activiteiten, mits de aan de sponsoring bestede bedragen in de loop van de overgangperiode afnemen en vrijwillig beperkende maatregelen worden genomen om de zichtbaarheid van de reclame tijdens de betreffende evenementen of activiteiten te beperken". In de mate dat uitstel volgens de richtlijn mogelijk is tot 1 oktober 2006 is uitstel tot 31 juli 2003 hiermee niet strijdig. Het Waals decreet van 10 juni 1999 voorziet eveneens in de datum van 1 oktober 2006 en dus niet 2003. Er is dus een verschil tussen het Waals decreet en het arrest van het Arbitragehof.

Ik ben zinnens bij het Arbitragehof een annulatieverzoek in te dienen met betrekking tot het Waals decreet. Ik gaf de raadsman van de Belgische Staat trouwens reeds de opdracht initiatieven te nemen in die zin. Trouwens, het Arbitragehof deelde duidelijk mede dat slechts de federale overheid terzake bevoegd is.

Ik meen hiermee de vragen over deze belangrijke en zeer technische aangelegenheid met een duidelijk politiek karakter, uitvoerig te hebben beantwoord.

De voorzitter : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer Francis Van den Eynde (Vlaams Blok) : Mevrouw de voorzitter, ik ben het eens met de minister van Volksgezondheid inzake haar commentaar op het Arbitragehof. Mevrouw de minister, er bestaat op dat vlak trouwens een misverstand. Ik heb u niet verweten dat u niet reageerde. Ik heb alleen vastgesteld dat uw

voorzitter

collega's, de heer Michel en mevrouw Onkelinx, feller - en naar mijn mening zelfs ongepast - reageren wanneer zij geconfronteerd worden met een ander arrest van een ander rechtscollege. U hebt dat niet gedaan.

Helaas hebt u weer gelijk als u stelt dat het parlement bij het oprichten van het Arbitragehof gekozen heeft voor een formule die van bij het begin voor politisering zorgde. Op dit ogenblik kunt u daar niets aan veranderen en dient u het arrest te aanvaarden. Ik kan u dat niet verwijten.

Mevrouw de minister, u stelt dat u de wet wel hebt doen toepassen in Francorchamps en dat er dus gelijkheid bestaat tussen het Noorden en het Zuiden. Als u dat zegt, kijkt u naar mij met de blik van Napoleon na Austerlitz. U zult het met mij eens zijn dat het Arbitragehof zijn besluit gerechtvaardigd heeft door erop te wijzen dat de sociale, economische en financiële gevolgen van het verlies van de grote prijs van Francorchamps voor de Waalse economie niet in verhouding waren met de door de wet nagestreefde doelstellingen. Het Arbitragehof gaat ervan uit dat, als er in dit land één mondiaal evenement is, het Francorchamps is. Op dit ogenblik staat dus juridisch alleen vast dat Francorchamps een mondiaal evenement is. Dit betekent dat Francorchamps buiten de wet valt. Mijn opmerking van zojuist blijft dan ook volledig overeind. In het Noorden past men de wet toe, in het Zuiden kan men ze voor Francorchamps omzeilen. Dit is het meest principiële foutieve element in de zaak.

Wat de wet betreft is het nog erger. Nu kan iedereen trachten te beweren dat het evenement dat hij wil organiseren een mondiale dimensie heeft. U zult dat betwisten en u hebt een aantal criteria opgesomd. Die criteria zijn an sich niet fout. Te langens leste is het echter de rechtbank die moet beslissen. Daar kunt u ook niets aan veranderen. Ik weet evenmin als u hoe de rechtspraak zal luiden en bijgevolg heeft deze zaak de wet grotendeels getorpedeerd. Voor mij is dat eerlijk gezegd in dit geval echter van bijkomend belang. Wat nu overeind blijft is dat het arrest, waarvan u terecht opmerkt dat u geen kans maakt om er beroep tegen aan te tekenen, ervoor zorgt dat momenteel alleen Francorchamps ontsnapt aan de wet op de tabaksreclame. U kunt volgend jaar zoveel inspecteurs naar Francorchamps sturen als u wilt, u kunt het arrest niet veranderen. Dat is fundamenteel onrechtvaardig en fundamenteel Belgisch.

De voorzitter : Mevrouw Els Van Weert heeft het woord.

Mevrouw **Els Van Weert** (VU&ID) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord en voor de positieve intenties om toch de geest van de wet zoveel mogelijk te laten respecteren. Toch sluit ik mij aan bij de vorige spreker waar die stelt dat dit gaat leiden tot een aantal juridische veldslagen. Heel wat organisaties zullen zich beroepen op dit arrest en op de mondiale

dimensie die zij zogenaamd zouden hebben. Ik vrees dat u goed beseft dat u machteloos zult zijn wanneer wij in de praktijk, minstens tijdelijk, zullen worden geconfronteerd met een uitholling van de wet. Dat is zeer betreurenswaardig.

De voorzitter : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mijn opmerkingen waren van gelijke orde. Ik wil zeker niet suggereren dat wij geen respect dienen op te brengen voor het principe van de scheiding der machten. Wel heb ik in mijn vraagstelling gezegd dat het ook voor een minister van Justitie mogelijk moet zijn om, via een beoordeling en via de door ons nog te leveren inspanningen, om het vacuüm in de wet op te vullen en aan het rechtscollege te zeggen wat wij hierover denken. Dit is een onrechtstreekse benadering en geen rechtstreekse tussenkomst. Op die manier moet ook een minister zorgen voor een behoorlijk bestuur op alle niveaus. Uiteraard wordt alles nu zeer moeilijk. Wie de commentaren van de betrokken grote tabaksbedrijven leest, weet dat zij zich voorbereiden op een hele juridische slag. Zij zullen die zo lang mogelijk rekken, zeker al tot 2006 en misschien zelfs later. Het siert u, dit voor alle duidelijkheid, dat u alle inspanningen zult leveren om mogelijk te maken wat dit parlement beoogde, namelijk een verbod op zowel directe als indirecte tabaksreclame. Laten wij hopen dat op zeer korte termijn ook het huidige vacuüm in de wetgeving kan worden opgevuld.

De voorzitter : De heer Peter Vanvelthoven heeft het woord.

De heer **Peter Vanvelthoven** (SP) : Mevrouw de voorzitter, ik waardeer dat de minister toch enigszins positief reageert op dit negatieve gegeven. U zult een aantal initiatieven nemen en klare richtlijnen geven over wat mondiaal is en wat niet. Ik begrijp dat u ook een aantal wijzigingen ter verbetering en zelfs ter verstrenging zult aanbrengen en dat u een annulatieverzoek tegen het Waals decreet zult indienen. Ik heb echter geen antwoord gekregen op mijn vraag over de tussenkomst van de Waalse Ecolo-minister. Ik zal u ook zeggen waarom ik die vraag heb gesteld en waarom ik daarop graag een antwoord zou krijgen. Wij spreken natuurlijk graag over het belangrijke principe van de scheiding der machten, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en dus van het Arbitragehof, maar als zou blijken - eventueel ook uit uw antwoord - dat er contacten zijn geweest tussen de politieke wereld en het Arbitragehof, dan weet ik niet of wij ons nog kunnen roemen op de scheiding der machten. Het zou dan toch van belang kunnen zijn dat het parlement zich beraadt over de rol die het Arbitragehof wordt toegemeten en misschien ook over de samenstelling ervan. Ik kreeg dus ook nog graag een antwoord op die vraag.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mijnheer Vanvelthoven, op de vraag inzake voorkennis heb ik zeer duidelijk gezegd dat ik die niet had. Ik heb gezegd dat ik de avond zelf mijn verwondering erover heb uitgedrukt om twee redenen, namelijk de inhoud en het feit dat mijn juridische raadgever van de federale overheid bij de pleidooien de indruk kreeg dat de zaak er goed voor stond en dus zeer verbaasd was over de afloop. Ik heb dat zeer duidelijk gezegd. Ik had echter, eerlijk gezegd, een totaal andere uitspraak verwacht.

Ik wil nog even reageren op een punt van de heer Van den Eynde. Ik heb alleen gezegd dat ik de wet heb doen naleven in heel het land en dit jaar, ook in Francorchamps. Ik kan u verzekeren dat er voldoende druk is geweest om dat niet zo te laten zijn.

Door de uitspraak van het arrest zijn wereldevenementen in België toegelaten. Mochten deze in Vlaanderen worden georganiseerd, dan zouden deze uiteraard worden toegelaten. Als het Arbitragehof bepaalde aspecten zou vernietigen en de wet bijgevolg anders zou worden toegepast, zou dit het geheel van het grondgebied betreffen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Hubert Brouns aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de effecten van stralingen van zendmasten voor mobiele telefonie op de volksgezondheid" (nr. 147)

Question orale de M. Hubert Brouns à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les effets pour la santé publique des radiations émises par les pylônes de téléphonie mobile" (n° 147)

De **voorzitter** : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dit thema is reeds herhaaldelijk aan bod gekomen. Dit vindt zijn oorsprong bij mevrouw Onkelinx. We kregen van haar de toestemming om in deze commissie een werkgroep op te richten. Naar aanleiding van de bedenkingen en de besluiten van haar werkzaamheden, dachten we dat we gerustgesteld konden zijn.

Nadien deden verscheidene wetenschappers uitspraken, waarbij de bewuste stralingen als niet-veilig voor de volksgezondheid werden omschreven. Naar aanleiding van een artikel hieromtrent, vraag ik hiervoor opnieuw

aandacht. Daarin wordt allusie gemaakt op het feit dat bepaalde toestellen die patiënten bij zich dragen, kunnen ontregeld geraken in de nabijheid van deze mobiele telefoniestralen. Het fenomeen breidt zich voortdurend uit, haast iedereen bezit zulk een toestel en mijn vraag betreft de ontregelende effecten op toestellen die patiënten gezond moeten houden, of het nu morfiepompjes betreft of andere implantaten.

Beschikt u over informatie met betrekking tot de gevolgen voor de gezondheid van stralingen van zendmasten ? Het betreft de zendmasten die nodig zijn om het hele mobiele telefoniesysteem te laten werken.

Wat is de stand van het wetenschappelijk onderzoek terzake in ons land ?

Bestaan in ons land wettelijke normen met het oog op de bescherming van de volksgezondheid ?

Welke is uw houding ten aanzien van patiënten bij wie implantaten werden aangebracht en die woonachtig zijn in een buurt, waar een bouw aanvraag voor de oprichting van zulke zendmast werd ingediend ?

Ik formuleer mijn vraag naar aanleiding van een concreet geval waarbij een omwoner in het bezit van deze informatie, zijn klage maakte.

Andere beleidsdomeinen staan hier eveneens op het spel zoals ruimtelijke ordening, maar daarover moet overleg worden gepleegd met de gewesten, die de bouw- en exploitatievergunningen afleveren.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, collega's, in een groot aantal wetenschappelijke rapporten worden de gevolgen van zendstralen van zendmasten en microgolven op de gezondheid onderzocht. Die rapporten kunnen de zaak niet bevestigen, noch ontkennen. Of er eventuele schadelijke biologische effecten zijn van lage intensiteit-radiogolven is op dit ogenblik nog niet echt uitgemaakt. Het is nodig dat hierover verder wetenschappelijk onderzoek wordt verricht. Dat heeft uiteraard in de allereerste plaats te maken met het opvullen van de nog bestaande lacunes in de kennis, alsook met het voorzorgsprincipe dat door de Europese Unie als algemene beleidslijn wordt aanbevolen.

In België zijn er een aantal instellingen die hierrond sinds vele jaren wetenschappelijk onderzoek verrichten. Ik denk bijvoorbeeld aan het VITO dat de mogelijke genetische gevolgen onderzoekt of aan de universiteiten van Gent, Mons en de UCL die genetisch onderzoek verrichten. De Hoge Gezondheidsraad - toch een belangrijk orgaan - heeft een informatieve tekst opgesteld over het mogelijk gebruik van gsm-toestellen. Zij verwijzen ernaar dat België binnen bepaalde internationale organisaties door experts wordt vertegenwoordigd, onder andere in

Magda Aelvoet

het Comité Européen de Normalisation Electrotechnique en het ICNIRP, the International Committee of Non-Ionising Radiation Protection. Hierdoor wordt een constante internationale opvolging vanuit België gewaarborgd.

Echte wettelijke normen hebben wij in België niet. Wij volgen terzake de richtlijnen van het ICNIRP en de standaard-Cenelec, de standaard van het Comité Européen de Normalisation Electrotechnique. De richtlijnen die deze twee organisaties uitgeven behoren tot de strengste. In de waaier van mogelijkheden die op internationaal vlak bestaan volgt België de strengere richtlijnen.

Op 30 juli is in het publicatieblad van de Europese Gemeenschap een aanbeveling verschenen van de Raad van de Europese Gemeenschap van 12 juli over de beperking van blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden van 0 tot 300 gigahertz. Deze aanbeveling stemt in grote mate overeen met de standaard-Cenelec die wij in België toepassen. Om interferentie met andere elektrische apparatuur te voorkomen, de zogenaamde elektromagnetische incompatibiliteit, werd op 1 januari 1996 een Europese richtlijn ingevoerd. Moderne apparatuur die aan deze richtlijn moet voldoen, kan storingvrij werken. Bij de modernste apparatuur zou dat nu geen problemen meer mogen veroorzaken. Volgens de informatie die door experts aan mijn medewerkers werd overgemaakt, kan uit de thans voor handen zijnde gegevens niet worden afgeleid dat mensen met implantaten hinder zouden ondervinden van zendmasten die in hun omgeving werden opgericht. Dat bewijs werd op dit ogenblik niet geleverd. Waakzaamheid terzake is geboden. Verdere opvolging blijft noodzakelijk.

Ik verwijs ook naar de uitspraken van de Hoge Gezondheidsraad. De licenties die worden afgeleverd door de federale overheid worden afgeleverd door de minister van Telecommunicatie Daems. Er is een Telecom-code ondertekend door drie operatoren : Proximus, Mobistar en KP-Orange, alsook door het draadloze communicatienetwerk van de politie, dus denk niet aan het Koninklijk Hof.

Er bestaat eveneens een overlegplatform met de administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Zo wordt er onder andere samengewerkt rond het eerste nationaal actieplan milieu en gezondheid waarin ook aandacht wordt besteed aan de problematiek van de zendmasten.

De voorzitter : De heer Hubert Brouns heeft het woord.

De heer **Hubert Brouns** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik dank de

minister voor haar antwoord. Ik ben gedeeltelijk gerustgesteld omdat de apparatuur verder zal worden ontwikkeld zodanig dat zij storingvrij is. Het is bovendien ook

geruststellend, mevrouw de minister, vast te stellen dat er bij u geen klachten zijn binnengekomen - of degenen die door u werden geraadpleegd geen klachten hebben ontvangen - van patiënten over storingen bij de implantaten die zij dragen. De berichten terzake hebben dus blijkbaar geen enkele grond.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Regeling van de werkzaamheden

Ordre des travaux

De voorzitter : De mondelinge vraag nr. 149 van de heer Jef Valkeniers wordt naar een later datum verschoven.

Mondelinge vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de impact van de millenniumbom in de ziekenhuizen" (nr. 154)

Question orale de M. Koen Bultinck à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'impact du bogue du millénaire dans les hôpitaux" (n° 154)

De voorzitter : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op het seminarie Transmillennium ziekenhuizen dat door het ministerie van Volksgezondheid op 5 oktober 1999 werd georganiseerd bleek dat de overheid nog niet echt een concreet en duidelijk zicht heeft op de impact van de millenniumbom. Als minister omschreef u de toestand als evoluerend van hopeloos naar hoopgevend.

In juli 1998 bleek dat slechts 30% van de ondervraagde ziekenhuizen zich bezighield met het probleem. Uiteindelijk blijkt dat slechts 150 van de 250 ziekenhuizen reageerden op een enquête over de stand van zaken in de voorbereiding op het probleem inzake de millenniumbom in België.

Blijkbaar blijft er in ons land onduidelijkheid ontstaan hoe en in welke mate de ziekenhuizen al dan niet op die beruchte millenniumbom zijn voorbereid. Dit staat jammer genoeg in schril contrast met de situatie in de Nederlandse ziekenhuizen waar men blijkbaar perfect weet waar men aan toe is. Volgens een aantal onderzoe-

Koen Bultinck

ken terzake zouden 107 Nederlandse ziekenhuizen doorgeïllustreerd zijn; 16 ziekenhuizen zouden nog flink wat werk te verrichten hebben; bij 2 ziekenhuizen zou zelfs worden overwogen een aantal afdelingen te sluiten.

Mevrouw de minister, ik wens u dus een aantal verduidelijkende vragen te stellen in verband met de Belgische situatie. Kunt u ons meedelen hoe de toestand op dit ogenblik is bij die 100 ziekenhuizen die niet op de enquête hebben geantwoord?

Welke maatregelen zal de minister nemen om de nog achterblijvende ziekenhuizen alsnog te verplichten duidelijkheid te verschaffen over hun voorbereidingen met betrekking tot die millenniumbom?

Over de aanpassing van het wettelijk verplichte noodplan blijft eveneens onduidelijkheid bestaan. Kunt u ons terzake geruuststellen en ons meedelen dat de 250 betrokken ziekenhuizen wel degelijk de nodige maatregelen hebben genomen?

Er is nog een bijkomend element in de discussie. De aanvoer van allerlei goederen naar die ziekenhuizen is in deze concrete situatie niet echt voorspelbaar. Welke maatregelen hebt u, al dan niet in overleg met de distributeurs van die diensten, genomen zodat de ziekenhuizen toch enige garantie kunnen krijgen inzake de verschaffing van een aantal diensten?

Ik kom tot mijn slotvraag. Hoe verklaart u dat uw Nederlandse collega van Volksgezondheid blijkbaar een vrij duidelijk zicht heeft op de huidige stand van zaken, terwijl dit in België, op zijn zachtst uitgedrukt, heel wat moeilijker blijkt te zijn?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister **Magda Aelvoet** : Mevrouw de voorzitter, dames en heren, zoals reeds werd gezegd hebben we een vrij duidelijk zicht op de zaak, maar dat betekent helemaal niet - en vandaar dat ik het ook heb gezegd - dat de hele zaak onder controle is. Er is inderdaad een verschil.

Als u weet dat van de 250 ziekenhuizen er slechts 150 op de enquête hebben gereageerd, dan betekent dit dat er 100 niet hebben geantwoord. Het is wel belangrijk te weten dat deze 100 ziekenhuizen 28% van de bedden vertegenwoordigen. U moet dat procentueel berekenen. Als u die 100 plaats tegenover 250 dan gaat het om iets meer dan een vierde van het aantal bedden.

Terzake heb ik kunnen vaststellen dat er ziekenhuizen zijn die, omwille van de heel complexe situatie, het enquêteformulier nog niet hebben ingevuld hoewel ze wel degelijk met de voorbereidingen bezig zijn. Ik kan u een concreet voorbeeld geven omdat ik mensen heb ontmoet van Gasthuisberg in Leuven. Zij waren op de ROB-televisie en hebben daar in een hele verklaring

uitgelegd wat zij allemaal hadden ondernomen op het vlak van de voorbereidingen in de aanpak van de millenniumbom. Toch heeft dit ziekenhuis niet geantwoord op die enquête en het gaat hier toch over een groot aantal bedden.

Omdat ik aanwezig diende te zijn op een aantal symposia over onder meer spasticiteit heb ik met een aantal verantwoordelijken van Gasthuisberg kunnen spreken. Ik heb hen gevraagd hoe het komt dat zij op de ROB-televisie uitpakken met een heel programma maar niet eens het enquêteformulier hebben ingevuld. Die mensen hebben mij geantwoord dat de betrokken persoon daar op dat ogenblik niet was maar dat zij wisten dat de zaak goed geregeld was. Het invullen van die enquête zou een tijdrovend werkje zijn dat voortdurend werd uitgesteld.

Terzake vind ik het van het grootste belang dat we heel scherp te weten komen wat er met die 28% van de bedden aan de hand is.

Deze week nog zullen de medewerkers van mijn administratie een brief versturen naar al de ziekenhuizen die niet hebben geantwoord. Daarin zal hen worden gevraagd om binnen de twee weken de nodige gegevens op te sturen. Als het enquêteformulier niet binnen een periode van twee weken is opgestuurd, dan zullen wij zelf de afwezigheid van de enquêteresultaten overmaken aan de gouverneur van de betrokken provincie. Hierover zal worden overlegd met mijn collega van Binnenlandse Zaken, alsook met de Gemeenschappen die terzake ook initiatieven kunnen nemen.

In die brief zal ik er ook op wijzen dat de ziekenhuizen die nood hebben aan ondersteuning, een expert ter plaatse kunnen krijgen om te helpen bij de juiste implementatie. In tegenstelling tot de Nederlandse regering heeft de Belgische regering destijds de houding aangenomen dat zij niet de verantwoordelijkheid kan dragen voor het geheel van wat er zich op een aantal terreinen, onder andere in de ziekenhuizen, moet afspelen. Wij willen wel op het vlak van informatie de verantwoordelijken van de ziekenhuizen dwingen al het nodige te doen om de beweging in gang te zetten opdat ze zich tijdig zouden klaarmaken.

Een vergelijking van de cijfers van 1998 met de huidige cijfers toont een verbetering aan. Ook de laatste 28% van de ziekenhuizen moet gecoverd worden. Ik zal het niet blauwblauw laten.

De problematiek van de noodplannen is aangehaald. Hierover bestaat geen onduidelijkheid. Op de verschillende symposia zijn zeer nauwkeurige instructies gegeven over de aanpassing van de noodplannen aan de specifieke situatie bij de overgang naar het jaar 2000. Het is de verantwoordelijkheid van de ziekenhuizen om deze aanpassingen uit te voeren. Het initiatief moet daarvoor uitgaan van een permanent comité dat binnen elk zie-

Magda Aelvoet

kenhuis onder de leiding staat van de hoofdgeneesheer. De federale overheid heeft haar verantwoordelijkheid opgenomen via gerichte informatieverstrekking aan de sector. Voor toezicht op de volledigheid van de noodplannen zijn de gouverneurs bevoegd. Van bij het begin van het opstarten van het proces werd dat duidelijk gemaakt.

Wat de problematiek van de leveranciers aangaat, kan de overheid niet optreden in afspraken tussen twee privé-contractanten. Zoals de beheerders verantwoordelijk zijn voor het beheer van een ziekenhuis, zijn de leveranciers verantwoordelijk voor de levering van hun goederen aan de klanten. Aan de ziekenhuizen werden instructies gegeven om beperkte voorraden aan te leggen, zonder hierbij een abnormaal gedrag te vertonen. Op het laatste symposium van 5 oktober werd door de leveranciers aan de sector gevraagd geen te grote voorraden aan te leggen, zodat de leveringen aan alle klanten niet in het gedrang komen.

Wij hebben een duidelijk zicht op de situatie. Voor de 28% ziekenhuizen die niet geantwoord hebben zullen dus bijkomende acties worden ondernomen. Nederland heeft terzake een heel ander standpunt ingenomen en is er vijf jaar geleden reeds mee begonnen. Voor mij is dat een beetje laat, nietwaar.

De **voorzitter** : De heer Koen Bultinck heeft het woord.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mevrouw de minister, u hebt een aantal belangrijke verduidelijkingen gegeven die ons in dat dossier kunnen geruiststellen.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Question orale de M. Daniel Bacquelaine à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les difficultés d'application pour le secteur de la neurochirurgie de l'arrêté ministériel du 30 avril 1999 fixant les critères généraux d'agrément des médecins spécialistes, des maîtres de stages et des services de stage" (n° 105)

Mondelinge vraag van de heer Daniel Bacquelaine aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de moeilijkheden voor de sector van de neurochirurgie bij de toepassing van het ministerieel besluit van 30 april 1999 tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van geneesheren specialisten, stagemeesters en stagediensten" (nr. 105)

La **présidente** : La parole est à M. Daniel Bacquelaine.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Madame la présidente, madame la ministre, je serai très bref car l'après-midi a été longue. Les sujets traités ont été variés et ont nécessité de votre part une grande gymnastique d'esprit, ce que nous apprécions.

Votre antépénultième prédécesseur a pris, le 30 avril dernier, un arrêté ministériel, fixant les critères d'agrément des médecins spécialistes, des maîtres de stage et des services de stage, entré en vigueur ce 1er septembre 1999.

Certaines des dispositions de cet arrêté me paraissent impraticables au moins dans certains secteurs, notamment dans celui de la neurochirurgie. En effet, il est prévu une limitation du nombre de gardes et une période minimale de récupération très stricte qui paraissent totalement irréalistes aux membres de cette profession étant donné le nombre limité de médecins candidats spécialistes en neurochirurgie et ce, même dans les grands hôpitaux. Je pense ici plus particulièrement à des hôpitaux comme celui d'Erasmus à Bruxelles ou de la Citadelle à Liège.

Le respect de ces dispositions ne serait possible qu'à la condition d'accroître sensiblement le nombre de candidats spécialistes admis dans cette discipline, ce qui ne correspond évidemment pas à la nécessité de contenir la pléthore de praticiens notamment dans le secteur de la neurochirurgie.

On peut comprendre l'intention qui a pu présider à l'adoption de ces nouvelles normes, à savoir la protection de candidats spécialistes parfois surexploités. Toutefois, la solution retenue ne me paraît pas adaptée dans certains secteurs plus pointus.

Madame la ministre avez-vous eu des contacts avec les représentants de ce secteur ? Envisagez-vous de remédier à cette situation ? Pensez-vous que d'autres spécialités médicales pourraient connaître des problèmes similaires ? Ne serait-il pas possible d'apporter certaines dérogations à la nouvelle réglementation, spécialement en faveur de secteurs comme celui de la neurochirurgie, afin de tenir compte des difficultés d'application ?

La **présidente** : La parole est à la ministre.

Mme **Magda Aelvoet**, ministre : Monsieur Bacquelaine vous m'avez interrogé sur les difficultés rencontrées par les services de neurochirurgie.

L'arrêté ministériel du 30 avril a fait l'objet d'un large débat. Cet arrêté crée un espace de droits pour les candidats spécialistes qui devaient parfois faire face à des horaires très lourds et voyaient ainsi leur qualité de vie remise en cause. De plus, des problèmes de sécurité ont été signalés suite à la fatigue des candidats spécialistes. En tenant compte des gardes, il n'était pas rare

Magda Aelvoet

que ces candidats effectuent jusqu'à 80 heures de travail par semaine. Cette situation est en grande partie liée au fait que la présence des candidats dans un hôpital est intéressante à plus d'un titre. Les prestations effectuées sont généralement remboursées par la sécurité sociale et, dans certaines conditions, au même montant de remboursement que les médecins spécialistes. Ce qui est intéressant pour l'hôpital.

La présence des candidats permet également à des établissements de soin de répondre à des normes fixées en application de la loi sur les hôpitaux. Prenons pour exemple la permanence dans les SMUR, SUS, etc.)

Le candidat spécialiste était très peu rémunéré si on considère la durée de ses prestations et en tout cas comparativement aux honoraires versés aux médecins spécialistes.

La raison de la présence d'un candidat dans un service de stage est avant tout pédagogique.

Je dois vous dire très honnêtement que je n'ai pas eu de contact avec les neurochirurgiens à ce propos. Mais je suis régulièrement en relation avec mon administration qui a reçu certaines remarques de plusieurs spécialisations. Leur appréciation relative à l'ensemble du nouvel arrêté royal est plutôt favorable. J'ai donc l'impression, à partir des informations dont mon administration dispose, que cet arrêté permettra réellement aux candidats de consacrer plus de temps à leur formation et d'améliorer leur vie personnelle.

Je dois également rappeler ici que les textes préparatoires ont été très longuement discutés au sein du conseil supérieur des médecins spécialistes et généralistes. Ils ont même été soumis, ce qui n'est pas obligatoire légalement, à la commission paritaire médecins-hôpitaux.

La raréfaction des candidats spécialistes sera plus importante encore lorsqu'entrera en vigueur la limitation de l'offre médicale. Je suis donc persuadée que les institutions devront alors faire appel à des médecins spécialistes plutôt qu'à des candidats spécialistes.

Actuellement, je n'envisage pas de mesure qui ne respecterait pas la raison essentielle de la présence de candidats spécialistes dans les institutions, à savoir l'apprentissage d'une profession.

Toutefois, si d'autres solutions techniques peuvent être dégagées pour permettre de concilier l'intérêt des services médicaux et celui des candidats spécialistes, je suis tout à fait prête à en discuter.

Il conviendrait de conseiller aux neurochirurgiens d'interroger à ce sujet le bureau du conseil supérieur des médecins. C'est à ce conseil qu'il appartient de me donner un avis sur toute modification des critères d'agrégation des médecins spécialistes.

La présidente : La parole est à M. Daniel Bacquelaine.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Madame la présidente, j'ai bien entendu Mme la ministre mais tel n'était pas le sens de ma question.

Je suis tout à fait d'accord avec l'arrêté car il fallait réglementer les gardes dans les hôpitaux, etc. Il s'agit donc d'une bonne mesure. Elle est d'ailleurs globalement correctement appliquée et relativement bien acceptée.

Le problème que je soulève est spécifique. D'ailleurs, il me semble que l'arrêté prévoit la possibilité de dérogation. Même dans les grands hôpitaux, on ne trouve qu'un ou deux neurochirurgiens. Les candidats spécialistes en neurochirurgie doivent -pardonnez-moi l'expression - "sauter sur les occasions" sous peine de ne jamais pouvoir acquérir la formation nécessaire et n'être jamais de bons neurochirurgiens. De plus, si un problème d'ordre neurochirurgical se présente lors d'une garde et si le neurochirurgien est en service depuis 24 heures, même s'il a dormi, -c'est souvent le cas-, il ne pourra, sur base de cette règle, participer à l'intervention. C'est le patient qui en fera peut-être les frais car personne ne pourra intervenir à sa place. Il y a donc un problème organisationnel spécifique à la neurochirurgie qui doit être pris en considération. Et je tiens à vous dire ici que ce sont les plus grands neurochirurgiens de ce pays qui m'ont fait part de ce problème. Il s'agit donc d'un problème réellement important auquel nous devons remédier. On ne peut se permettre de se retrancher derrière une application générale. Il s'agit je le répète d'un problème spécifique qu'il faut tenter de régler.

La présidente : La parole est à la ministre.

Mme Aelvoet, ministre : Dans la dernière partie de mon intervention, j'ai dit que, jusqu'à présent, les neurochirurgiens n'avaient pas déposé de demande auprès du conseil supérieur. Or, c'est par ce biais que la demande devrait parvenir au ministère de la Santé publique. Cela est nécessaire pour éviter toute mesure arbitraire. De plus, si on veut réellement qu'une permanence soit assurée, il est nécessaire de prévoir au minimum deux neurochirurgiens. Comment pensez-vous assurer une permanence si on ne dispose pas de deux neurochirurgiens. Je m'interroge sur le volume du service et la possibilité de le maintenir.

M. Daniel Bacquelaine (PRL FDF MCC) : Vous soulevez-là le problème de la dispersion des centres neurochirurgicaux dans notre pays. Il faudra un jour

Aelvoet

qu'on ait le courage de dire que plusieurs centres neurochirurgicaux ne sont pas nécessaires dans une même ville. Il s'agit d'un problème de courage politique.

Mme **Aelvoet**, ministre : J'en suis consciente. A l'heure actuelle, je traite d'autres dossiers qui me posent le même type de problème, comme par exemple le dossier relatif aux services d'urgence. En cette matière, nous allons pouvoir voir ce que le courage politique rapporte. En effet, si en général chacun se plaît à dire qu'il faut limiter, lorsque l'on prend des mesures en ce sens, tout le monde réagit.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *La réunion publique de commission est levée à 18.20 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 18.20 uur.*
